

Dokument zasedanja

A8-0195/2017

11.5.2017

POROČILO

o Evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo
COM(2016)0356 – (2016/0000(INI))

Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

Poročevalec: Nicola Danti

Pripravljaivec mnenja (*):

Joachim Schuster, Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

Dario Tamburrano, Odbor za industrijo, raziskave in energetiko

(*) Pridruženi odbor – člen 54 Poslovnika

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽITEV	15
PRILOGA: SEZNAM SUBJEKTOV ALI OSEB, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVEK.....	19
MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE	21
MNENJE ODBORA ZA INDUSTRIJO, RAZISKAVE IN ENERGETIKO.....	31
MNENJE ODBORA ZA PROMET IN TURIZEM.....	38
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU	46
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU	47

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o Evropski agenci za sodelovalno gospodarstvo (2016/0000(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. januarja 2016 z naslovom Aktu za enotni digitalni trg naproti¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. maja 2016 o strategiji za enotni trg²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. novembra 2016 o novih priložnostih za mala prevozna podjetja, tudi sodelovalnih poslovnih modelih³,
- ob upoštevanju seje delovne skupine Sveta na visoki ravni o konkurenčnosti in rasti z dne 12. septembra 2016 in dokumenta za razpravo predsedstva⁴,
- ob upoštevanju sporočila Komisije o Evropski agenci za sodelovalno gospodarstvo z dne 2. junija 2016 (COM(2016)0356),
- ob upoštevanju sporočila Komisije o spletnih platformah in enotnem digitalnem trgu: priložnosti in izzivi za Evropo z dne 25. maja 2016 (COM(2016)0288),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom Izpopolnitev enotnega trga: več priložnosti za prebivalstvo in gospodarstvo z dne 28. oktobra 2015 (COM(2015)0550),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. maja 2015 o strategiji za enotni digitalni trg za Evropo (COM(2015)0192),
- ob upoštevanju zasedanja Sveta za konkurenčnost z dne 29. septembra 2016 in njegovega izida,
- ob upoštevanju Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (Direktiva o storitvah)⁵,
- ob upoštevanju Direktive 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju)⁶,
- having regard to ob upoštevanju Direktive 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 2006/2004

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0009.

² Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0237.

³ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0455.

⁴ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11834-2016-INIT/en/pdf>

⁵ UL L 376, 27.12.2006, str. 36.

⁶ UL L 178, 17.7.2000, str. 1.

Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah)¹,

- ob upoštevanju Direktive 2009/136/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o spremembah Direktive 2002/22/ES o univerzalnih storitvah in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami, Direktive 2002/58/ES o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij in Uredbe (ES) št. 2006/2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (direktiva o varstvu potrošnikov)²,
 - ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 25. maja 2016 o smernicah za izvajanje direktive o nepoštenih delovnih praksah (SWD(2016)0163),
 - ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)³,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 7. decembra 2016 z naslovom Sodelovalno gospodarstvo in spletne platforme: skupno stališče mest in regij⁴,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 15. decembra 2016 o sodelovalnem gospodarstvu⁵,
 - ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov ter mnenj Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za industrijo, raziskave in energetiko ter Odbora za promet in turizem (A8-0195/2017),
- A. ker se je v zadnjih letih močno povečalo število uporabnikov, poslov in prihodkov v sodelovalnem gospodarstvu, hkrati pa se je spremenil način zagotavljanja izdelkov in storitev, kar je na številnih področjih pomenilo izziv za uveljavljene modele poslovanja;
- B. ker ima sodelovalno gospodarstvo socialne koristi za državljane EU;
- C. ker so mala in srednja podjetja glavno gonilo evropskega gospodarstva in so po podatkih iz leta 2014 predstavljala 99,8 % vseh podjetij v nefinančnem sektorju in dve tretjini vseh delovnih mest;
- D. ker samo 1,7 % podjetij v EU v celoti uporablja sodobne digitalne tehnologije, kar 41 % podjetij pa jih sploh ne uporablja; ker je digitalizacija vseh sektorjev pomembna, da bi EU lahko ostala konkurenčna in svojo konkurenčnost še izboljšala;
- E. ker je nedavna študija Evropske komisije pokazala, da je 17 % evropskih potrošnikov že uporabilo storitve, ki jih ponuja sodelovalno gospodarstvo, 52 % pa jih je s ponujenimi

¹ UL L 149, 11.6.2005, str. 22.

² UL L 337, 18.12.2009, str. 11.

³ UL L 119, 4.5.2016, str. 1.

⁴ ECON-VI/016.

⁵ INT/793 EESC-2016-3545-00-00-AC-TRA.

storitvami seznanjenih¹;

- F. ker ni uradnih statističnih podatkov o tem, koliko delovnih mest je v sodelovalnem gospodarstvu;
- G. ker sodelovalno gospodarstvo ponuja možnosti za vstop na trg dela mladim, migrantom, zaposlenim s skrajšanim delovnim časom in starejšim državljanom;
- H. ker lahko modeli sodelovalnega gospodarstva pomagajo okrepiti udeležbo žensk na trgu dela in v gospodarstvu, in sicer z zagotavljanjem priložnosti za prožne oblike podjetništva in zaposlitve;
- I. ker je nedavno sporočilo Komisije o Evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo sicer dobro izhodišče za spodbujanje in učinkovito regulacijo tega sektorja, a je treba v prihodnje analize in priporočila na tem področju vključiti vidik enakosti spolov in upoštevati določbe ustrezne protidiskriminacijske zakonodaje;
- J. ker je spodbujanje socialne pravičnosti in socialnega varstva, kot je določeno v členu 3 PEU in členu 9 PDEU, tudi cilj notranjega trga EU;

Splošni vidiki

1. pozdravlja sporočilo o Evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo ter poudarja, da bi moral to biti prvi korak k dobro uravnoteženi, obsežnejši in bolj ambiciozni strategiji EU za sodelovalno gospodarstvo;
2. meni, da lahko sodelovalno gospodarstvo, če se bo razvijalo na odgovoren način, še naprej ustvarja znatne priložnosti za državljane in potrošnike, ki bodo tako uživali koristi večje konkurence, prilagojenih storitev, večje izbire ter nižjih cen; poudarja, da je rast v tem sektorju odvisna od potrošnikov in jim omogoča prevzeti bolj aktivno vlogo;
3. poudarja, da je treba podjetjem omogočiti rast, tako da se odstranijo ovire, podvajanje in razdrobljenost, ki onemogočajo čezmejni razvoj;
4. spodbuja države članice, naj zagotovijo pravno varnost in ne obravnavajo sodelovalnega gospodarstva kot grožnje tradicionalnemu; poudarja, da je treba sodelovalno gospodarstvo regulirati tako, da se ga bo lajšalo in omogočalo, ne pa omejevalo;
5. se strinja, da sodelovalno gospodarstvo ustvarja nove in zanimive podjetniške priložnosti, delovna mesta in rast ter da im pogosto pomembno pripeva k temu, da gospodarski sistem postaja učinkovitejši, pa tudi socialno in okoljsko trajnosten, s tem omogoča boljšo razdelitev virov in sredstev, ki drugače ne bi bili izkoriščeni, ter prispeva k prehodu na krožno gospodarstvo;
6. hkrati priznava, da lahko ima sodelovalno gospodarstvo korenit učinek na že dolgo uveljavljene regulirane poslovne modele v številnih strateških sektorjih, kot so prevoz, nastanitve, gostinstvo, storitve, maloprodaja in finance; razume izzive, povezane z uporabo različnih pravnih standardov za podobne gospodarske akterje; meni, da

¹ Flash Eurobarometer 438 (marec 2016) o uporabi sodelovalnih platform

sodelovalno gospodarstvo krepi vlogo potrošnikov, nudi nove zaposlitvene možnosti in bi lahko olajšala spoštovanje davčnih predpisov, vendar poudarja, da je pomembno zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov, popolno spoštovanje pravic delavcev ter spoštovanje davčnih predpisov; priznava, da sodelovalno gospodarstvo vpliva tako na mestno kot tudi na podeželsko okolje;

7. opozarja, da je med podjetniki, potrošniki in organi premalo jasnosti o tem, kako uporabljati veljavne predpise na nekaterih področjih, zato je treba obravnavati regulativna siva področja, ter je zaskrbljen zaradi tveganja drobitve enotnega trga; se zaveda, da bi lahko te spremembe brez ustreznega upravljanja povzročile pravno negotovost glede veljavnih pravil in omejitev pri uveljavljanju posameznih pravic in varstvu potrošnikov; meni, da mora zakonodaja ustrezati namenu digitalne dobe in je globoko zaskrbljen zaradi negativnega učinka pravne negotovosti in zapletenosti pravil o evropskih zagonskih podjetjih in neprofitnih organizacijah, vključenih v sodelovalno gospodarstvo;
8. meni, da sta oblikovanje dinamičnega, jasnega in po potrebi harmoniziranega pravnega okolja ter vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev temeljni pogoj za cvetoče sodelovalno gospodarstvo v EU;

Sodelovalno gospodarstvo v EU

9. poudarja, da je treba obravnavati sodelovalno gospodarstvo ne le kot zbirko novih poslovnih modelov, ki ponujajo blago in storitve, temveč tudi kot novo obliko povezovanja med gospodarstvom in družbo, pri katerem ponujene storitve temeljijo na široki paleti odnosov, kjer se gospodarski odnosi vključujejo v socialne in se ustvarjajo nove oblike skupnosti in novi poslovni modeli;
10. ugotavlja, da ima sodelovalno gospodarstvo v Evropi vrsto specifičnih lastnosti, kar odraža evropsko podjetniško strukturo, ki jo pretežno sestavljajo mala in srednja podjetja ter mikropodjetja; poudarja, da je treba zagotoviti poslovno okolje, v katerem lahko sodelovalne platforme širijo svoje delovanje in so zelo konkurenčne na svetovnem trgu;
11. ugotavlja, da so evropski podjetniki močno nagnjeni k ustvarjanju sodelovalnih platform v socialne namene, in priznava, da obstaja vse večje zanimanje za sodelovalno gospodarstvo na podlagi združnih modelov upravljanja;
12. poudarja, da je pomembno preprečevati vse oblike diskriminacije, da bi zagotovili učinkovit in enak dostop do sodelovalnih storitev;
13. meni, da storitve, ki se ponujajo v sodelovalnem gospodarstvu ter se javno oglašujejo in ponujajo za dobiček, spadajo na področje uporabe Direktive Sveta 2004/113/ES o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi, zaradi česar bi morale biti skladne z načelom enake obravnave žensk in moških;

Pravni okvir EU: enakovredni partnerji, potrošniki, sodelovalne platforme

14. priznava, da so nekateri deli sodelovalnega gospodarstva sicer urejeni z zakonodajo, tudi na

lokalni in nacionalni ravni, vendar pa so drugi deli na regulativnih sivih območjih, saj ni vedno jasno, kateri predpisi EU veljajo, kar vodi do velikih razlik med državami članicami zaradi nacionalnih, regionalnih in lokalnih predpisov ter sodne prakse, kar le še povečuje razdrobljenost enotnega trga;

15. pozdravlja namero Komisije, da bo obravnavala sedanjo razdrobljenost, vendar obžaluje, da njeno sporočilo ni bilo dovolj jasno glede možnosti uporabe veljavne zakonodaje EU za različne modele sodelovalnega gospodarstva; poudarja, da morajo države članice okrepiti izvajanje obstoječe zakonodaje, in poziva Komisijo, naj si oblikuje okvir izvrševanja, ki bo države članice podpiral pri njihovih prizadevanjih, zlasti glede direktive o storitvah in pravnega reda o varstvu potrošnikov; poziva Komisijo in države članice, naj v celoti uporabijo orodja, ki so v ta namen na voljo, vključno s postopki za ugotavljanje kršitev, kadar se ugotovi nepravilno ali nezadostno izvajanje zakonodaje;
16. poudarja, da morajo biti zahteve glede dostopa do trga za sodelovalne platforme in ponudnike storitev obvezne, utemeljene in sorazmerne, kot je določeno v pogodbah in sekundarni zakonodaji, obenem pa morajo biti preproste in jasne; poudarja, da bi morala ta ocena temeljiti na tem, ali storitve ponujajo poklicni ali zasebni posamezniki, in bi za enakovredne ponudnike morale veljati lažje pravne zahteve, hkrati pa bi morala zagotoviti standarde kakovosti in visoko raven varstva potrošnikov ter upoštevati sektorske razlike;
17. priznava, da se morajo biti uveljavljeni in novi upravitelji in storitve, povezani z digitalnimi platformami, in sodelovalno gospodarstvo razvijati v podjetjem prijaznem okolju z zdravo konkurenco in preglednostjo glede zakonodajnih sprememb; se strinja, da bi morale države članice pri oceni zahtev glede dostopa do trga v okviru direktive o storitvah upoštevati posebnosti poslovnih modelov sodelovalnega gospodarstva;
18. poziva Komisijo, naj sodeluje z državami članicam, da bi zagotovili dodatne smernice o določanju učinkovitih meril za razlikovanje med enakovrednimi partnerji in poklicnimi izvajalci, kar je ključnega pomena za poštenu razvoj sodelovalnega gospodarstva; poudarja, da bi morale te smernice zagotoviti jasnost in pravno varnost ter med drugim upoštevati različno zakonodajo v državah članicah in njihove gospodarske razmere, kot so stopnja prihodka, značilnosti sektorjev, razmere mikro in malih podjetij ter dobičkonosen namen dejavnosti; meni, da bi pot naprej lahko bila niz splošnih načel in meril ter niz pragov na nacionalni ravni, ter poziva Komisijo, naj v zvezi s tem opravi študijo;
19. opozarja, da lahko določanje pragov sicer zagotovi ustrezne ločnice med enakovrednimi partnerji in podjetji, vendar lahko obenem ustvari razlike med mikro in malimi podjetji na eni ter enakovrednimi partnerji na drugi strani; meni, da so enako konkurenčni pogoji med primerljivimi kategorijami ponudnikov storitev zelo priporočljivi; poziva k odpravi nepotrebnih upravnih ovir in neupravičenih zahtev glede dostopa do trga za vse nosilce dejavnosti, zlasti za mikro in mala podjetja, saj to tudi zavira inovacije;
20. pozdravlja pobudo Komisije, da bo zagotovila ustreznost potrošniškega prava in preprečila zlorabo sodelovalnega gospodarstva prek izogibanja zakonodaji; meni, da bi potrošniki morali uživati visoko in učinkovito raven varstva, ne glede na to, katere storitve zagotavljajo poklicni izvajalci ali enakovredni partnerji, ter zlasti poudarja, da

je pomembno varovati potrošnike v medsebojnih poslih, hkrati pa priznavati, da je določeno obliko varstva mogoče zagotoviti s samoregulacijo;

21. poziva k zagotovitvi, da bodo občasni ponudniki storitev tako ali primerljivo kot poklicni ponudniki storitev v celoti uporabljali in stalno spoštovali pravila o varstvu potrošnikov;
22. ugotavlja, da bi morali imeti potrošniki dostop do informacij o tem, ali ocene drugih uporabnikov neke storitve niso morda pod vplivom ponudnika, na primer zaradi plačanega oglaševanja;
23. poudarja, da je potrebna večja jasnost o zaščitnih ukrepih za potrošnike v primeru sporov in poziva sodelovalne platforme, naj zagotovijo učinkovite sisteme za postopke pritožb in reševanje sporov, ki bodo potrošnikom olajšali uveljavljanje svojih pravic;
24. poudarja, da modeli sodelovalnega gospodarstva pretežno temeljijo na slovesu, ter opozarja, da je pri tem preglednost bistvenega pomena; meni, da poslovni modeli sodelovalnega gospodarstva pogosto krepijo moč potrošnikov in jim omogočajo aktivno vlogo ob podpori tehnologije; poudarja, da so v sodelovalnem gospodarstvu pravila o varstvu potrošnikov še vedno potrebna, zlasti če trgu vladajo dominantni akterji, če obstajajo asimetrične informacije ali zaradi pomanjkanja izbire ali konkurence; poudarja, da je treba potrošnikom zagotavljati ustrezne informacije o veljavni pravni ureditvi za posamezno transakcijo ter pravicah in pravnih obveznostih, ki iz nje sledijo;
25. poziva Komisijo, naj karseda hitro dodatno pojasni ureditve odgovornosti za sodelovalne platforme, da bi spodbudila odgovorno ravnanje, okrepila preglednost in pravno varnost, s tem pa povečala zaupanje potrošnikov; priznava predvsem pomanjkanje gotovosti, zlasti glede tega, ali platforma zagotavlja temeljno storitev ali zgolj samo storitev informacijske družbe, v skladu z direktivo o elektronskem poslovanju; zato poziva Komisijo, naj zagotovi dodatna navodila o teh vidikih ter preuči, ali so potrebni nadaljnji ukrepi, da bi regulativni okvir naredili učinkovitejši; spodbuja sodelovalne platforme, hkrati pa naj v zvezi s tem sprejme prostovoljne ukrepe;
26. poziva Komisijo, naj dodatno nadzoruje zakonodajo EU, da bi zmanjšali negotovosti in zagotovili večjo pravno varnost glede pravil, ki se uporabljajo za sodelovalne poslovne modele, in ocenili, ali so nova ali spremenjena pravila ustrezna, predvsem glede aktivnih posrednikov in njihovih zahtev po informacijah in preglednosti ter glede neizpolnjevanja obveznosti in odgovornosti;
27. meni, da bi novi regulativni okvir moral izkoristiti zmogljivosti platform za samoupravljanje in medsebojne strokovne preglede, saj obojni dokazano delujejo in upoštevajo zadovoljstvo potrošnikov s sodelovalnimi storitvami; je prepričan, da lahko imajo sodelovalne platforme dejavno vlogo pri ustvarjanju takšnega novega regulativnega okolja, in sicer tako, da popravljajo asimetrične informacije, zlasti z digitalnimi mehanizmi za nadzor slovesa, da bi okrepili zaupanje uporabnikov; ugotavlja, da ta zmožnost samoregulacije ne nadomešča potrebe po veljavnih pravilih, ko so direktivi o storitvah in elektronskem poslovanju, potrošniško pravo EU in druga morebitna pravila;

28. zato poudarja, da so digitalni mehanizmi za krepitev zaupanja bistveni gradnik sodelovalnega gospodarstva; pozdravlja vsa prizadevanja in pobude sodelovalnih platform, da bi preprečili izkrivljanje, okrepili zaupanje v mehanizme ocenjevanja in pregledov ter jih naredili preglednejše, vzpostavili zanesljiva merila za ugled, uvedli jamstva ali zavarovanje, uvedli preverjanje identitete enakovrednih partnerjev in proizvajalcev-potrošnikov ter razvili varne in pregledne plačilne sisteme; meni, da novi tehnološki razvoj, kot so dvosmerni ocenjevalni mehanizmi, neodvisne kontrole pregledov in prostovoljno sprejetje sistemov certificiranja dobri primeri izogibanja zlorabam, manipulacijam, goljufijam in ponarejenim povratnim informacijam; spodbuja sodelovalne platforme, naj se učijo na primerih dobre prakse ter ozaveščajo o pravnih obveznostih svojih uporabnikov;
29. poudarja ključni pomen metod pojasnjevanja, s katerimi delujejo samodejni sistemi sprejemanja odločitev, ki temeljijo na algoritmih, da bi zagotovili pravičnost in preglednosti algoritmov; poziva Komisijo, naj to vprašanje preuči z vidika prava konkurence EU; poziva Komisijo, naj sodeluje z državami članicami, zasebnim sektorjem in ustreznimi regulatorji, da bi oblikovali učinkovita merila za razvoj načel odgovornosti algoritmov za sodelovalne platforme, ki temeljijo na informacijah;
30. poudarja, da je treba oceniti uporabo podatkov, kadar imajo lahko različne učinke na različne sloje družbe, da bi preprečili diskriminacijo in preverili morebitno škodo za zasebnost, ki jo povzročajo velepodatki; želi spomniti, da je EU že razvila obsežen okvir za varstvo podatkov, in sicer Splošno uredbo o varstvu podatkov, zato poziva platforme sodelovalnega gospodarstva, naj ne zanemarjajo vprašanje varstva podatkov ter ponudnikom in uporabnikom zagotavljajo pregledne informacije o zbranih osebnih podatkih in načinu, kako se ti podatki obdelujejo;
31. priznava, da se številna pravila iz pravnega reda EU že uporabljajo za sodelovalno gospodarstvo; poziva Komisijo, naj oceni potrebo po dodatnem razvoju pravnega okvira EU, da bi preprečili nadaljnjo drobitev enotnega trga v skladu z načeli boljšega pravnega urejanja in izkušnjami držav članic; meni, da bi bilo treba ta okvir po potrebi uskladiti in ga narediti prilagodljivejšega, tehnološko nevtralnega in ustreznega zahtevam prihodnosti, sestavljen pa bi morala biti iz kombinacije splošnih načel in specifičnih pravil, ki bi jih po potrebi dopolnjevale posebne sektorske ureditve;
32. poudarja pomen skladne zakonodaje za zanesljivo ustrezno delovanje notranjega trga za vse in poziva Komisijo, naj ohrani sedanja pravila in zakonodajo o pravicah delavcev in potrošnikov, preden uvede novo, s katero bi lahko razdrobila notranji trg;

Konkurenca in spoštovanje davčnih predpisov

33. pozdravlja, da se je z vzponom sodelovalnega gospodarstva povečala konkurenca ter za obstoječe gospodarske subjekte pojavil izziv, da se usmerijo v dejanske potrebe potrošnikov; spodbuja Komisijo, naj zagotavlja enake konkurenčne pogoje za konkurenco pri primerljivih storitvah med sodelovalnimi platformami ter med njimi in tradicionalnimi podjetji; poudarja, da je pomembno prepoznati in obravnavati ovire za nastanek in večanje sodelovalnih podjetij, zlasti zagonskih podjetij; v zvezi s tem poudarja potrebo po prostem pretoku podatkov, prenosljivosti podatkov in interoperabilnosti, ki lajšajo prehajanje med platformami in preprečujejo vezavo na enega ponudnika ter so ključni dejavniki za odprto in pošteno konkurenco in okrepljeno

vlogo uporabnikov sodelovalnih platform, pri čemer pa je treba upoštevati zakonite interese vseh udeležencev na trgu in varovati informacije uporabnikov in osebne podatke;

34. pozdravlja povečano sledljivost ekonomskih transakcij, ki jo omogočajo spletne platforme, da bi zagotovili spoštovanje in izvrševanje davčnih predpisov, vendar je zaskrbljen zaradi težav, ki so se doslej pojavile v nekaterih sektorjih; poudarja, da se sodelovalno gospodarstvo nikoli ne bi smelo uporabljati za izogibanje davčnim obveznostim; poudarja tudi, da morajo pristojni organi in sodelovalne platforme nujno sodelovati na področju spoštovanja davčnih predpisov in pobiranja davkov; priznava, da so nekatere države obravnavale ta vprašanja in je seznanjen z uspešnim javno-zasebnim sodelovanjem na tem področju; poziva Komisijo, naj olajša izmenjavo primerov dobre prakse med državami članicami, kjer sodelujejo pristojni organi in deležniki, da bi razvili učinkovite in inovativne rešitve za večje spoštovanje in izvrševanje davčnih predpisov, s čimer bi tudi odpravili tveganje čezmejnih davčnih goljufij; poziva sodelovalne platforme, naj v zvezi s tem prevzamejo aktivno vlogo; spodbuja države članice, naj se dogovorijo o informacijah, ki jih morajo različni gospodarski akterji v sodelovalnem gospodarstvu razkriti davčnim organom v okviru njihovih dolžnosti razkritja davčnih informacij, ter te informacije poenostavijo;
35. se strinja, da je treba funkcionalno podobne davčne obveznosti uporabljati za podjetja, ki zagotavljajo primerljive storitve, tako v tradicionalnem kot v sodelovalnem gospodarstvu, in meni, da bi bilo treba plačevati davke tam, kjer je ustvarjen dobiček in ne gre le za prispevke k stroškom, ob spoštovanju načela solidarnosti ter v skladu z nacionalno in lokalno davčno zakonodajo;

Učinek na trg dela in pravice delavcev

36. poudarja, da ima digitalna revolucija znaten učinek na trg dela in da so pojavljajoči se trendi v sodelovalnem gospodarstvu del širših tendenc pri digitalizaciji družbe;
37. hkrati ugotavlja, da sodelovalno gospodarstvo odpira pot novim možnostim ter novim, prožnim načinom dela za vse uporabnike, zlasti za samozaposlene, brezposelne, tiste, ki so trenutno oddaljeni od trga dela ali tiste, ki na njem drugače ne bi mogli sodelovati, ter bi zato lahko služilo kot vstopna točka na trg dela, zlasti za mlade in za marginalizirane skupine; poudarja pa, da lahko tak razvoj dogodkov pod določenimi pogoji privede tudi do negotovih razmer; poudarja, da je na eni strani potrebna prožnost na trgu dela, po drugi strani pa je potrebna ekonomska in socialna varnost za delavce, v skladu z navadami in tradicijami držav članic;
38. poudarja, da je bistvenega pomena zavarovati pravice delavcev v sodelovalnih storitvah – v prvi vrsti njihovo pravico do organizacije ter pravico do kolektivnega pogajanja in kolektivnih ukrepov, v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso; želi spomniti, da so vsi delavci v sodelovalnem gospodarstvu zaposleni ali samozaposleni na podlagi primarnosti dejstev in bi jih bilo treba temu ustrezno razvrstiti; poziva države članice in Komisijo, naj v okviru svojih pristojnosti zagotovijo poštene delovne pogoje in primerno zakonsko in socialno varstvo za vse delavce v sodelovalnem gospodarstvu, ne glede na njihov status;
39. poudarja, da je pomembno zagotoviti temeljne pravice in ustrezno socialno varstvo za

vse večje število samozaposlenih delavcev, ki so ključni nosilci sodelovalnega gospodarstva, vključno s pravico do kolektivnih pogajanj in ukrepov, tudi glede njihovega plačila;

40. spodbuja države članice, naj priznajo, da bo sodelovalno gospodarstvo prineslo tudi motnje, in zato pripravijo absorpcijske ukrepe za nekatere sektorje v podporo pri usposabljanju in odpuščanju;
41. poudarja, da je delavcem sodelovalnih platform pomembno zagotoviti možnost, da bodo imeli koristi od prenosljivost ocen in pregledov, ki predstavljajo njihovo vrednost na digitalnem trgu, ter da je pomembno olajšati prenosljivost in zbiranje ocen in pregledov na različnih platformah, hkrati pa spoštovati pravila o varstvu podatkov in zasebnost vseh udeleženi strani; ugotavlja, da pri spletnem ocenjevanju obstajajo možnosti za nepošteno in samovoljne prakse, ki lahko vplivajo na delovne pogoje in pravice delavcev sodelovalnih platform in na njihovo zmožnost za pridobitev delovnega mesta; meni, da je treba mehanizme ocen in pregledov razvijati na pregleden način in da je delavce treba obveščati o splošnih merilih za oblikovanje teh mehanizmov in se z njimi posvetovati na ustreznih ravneh ter v skladu z zakonodajo in prakso držav članic;
42. poudarja pomen posodobljenega znanja v spreminjajočem se svetu zaposlovanja ter pomen zagotavljanja, da imajo vsi delavci primerno znanje in veščine, kot jih zahtevata digitalna družba in gospodarstvo; spodbuja Komisijo, države članice in podjetja v sodelovalnem gospodarstvu, naj omogočijo dostop do vseživljenjskega učenja in razvijanja digitalnih znanj in veščin; meni, da so potrebne javne in zasebne naložbe in priložnosti za financiranje vseživljenjskega učenja in usposabljanja, zlasti za mikro in mala podjetja;
43. opozarja, da so v sodelovalnem gospodarstvu pomembni delo na daljavo in pametne oblike dela, ter trdi, da je treba te oblike dela izenačiti s tradicionalnimi;
44. poziva Komisijo, naj preuči, v kolikšni meri je direktiva o delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela (2008/104/EC) uporabna za posamezne spletne platforme; meni, da so številne posredniške spletne platforme strukturno podobne agencijam za posredovanje začasnega dela (tristransko pogodbeno razmerje med delavcem prek agencije/delavcem platforme – agencijo za posredovanje začasnega dela/spletno platformo – podjetjem uporabnikom/stranko);
45. poziva nacionalne javne službe za zaposlovanje in mrežo EURES, naj si bolj izmenjujejo informacije o priložnostih sodelovalnega gospodarstva;
46. poziva Komisijo, države članice in socialne partnerje, naj delavcem platform zagotovijo ustrezne informacije o delovnih in zaposlitvenih pogojih, o njihovih pravicah in njihovem delovnem razmerju s platformami in uporabniki; meni, da bi morale platforme imeti proaktivno vlogo pri obveščanju uporabnikov in delavcev v zvezi z regulativnim okvirom, zato da bi izpolnjevali zakonske zahteve;
47. opozarja na pomanjkanje podatkov v zvezi s spremembami v svetu zaposlovanja, ki jih je prineslo sodelovalno gospodarstvo; poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji zberejo več zanesljivih in izčrpnih podatkov na to temo in spodbuja države članice, naj imenujejo že obstoječ pristojni nacionalni subjekt,

ki bo spremljal in ocenjeval nove trende na trgu dela sodelovalnega gospodarstva; poudarja pomen izmenjave informacij in primerov dobre prakse o tem med državami članicami; poudarja pomen stalnega spremljanja trga dela in delovnih razmer v sodelovalnem gospodarstvu za boj proti nezakonitim praksam;

Lokalna razsežnost sodelovalnega gospodarstva

48. opaža, da je vse več lokalnih organov in vlad že dejavnih pri urejanju in razvoju sodelovalnega gospodarstva in se osredotočajo na sodelovalne prakse tako kot predmet njihovih politik in kot načelo organizacije novih oblik sodelovalnega upravljanja in participativne demokracije;
49. meni, da imajo nacionalni, regionalni in lokalni organi ogromno manevrskega prostora za sprejetje ukrepov, prilagojenih specifičnim pogojem, da bi v celoti in v skladu z zakonodajo EU obravnavali jasno opredeljene cilje javnega interesa; zato poziva Komisijo, naj podpira države članice pri oblikovanju politik in sprejemanju predpisov v skladu z zakonodajo EU;
50. ugotavlja, da so se prva odzvala mesta, kjer so urbane razmere, kot sta gostota prebivalstva in fizična bližina, v prid sodelovalnim praksam, s čimer se usmerjenost širi s pametnih mest na delitvena mesta lajša prehod k bolj državljanom prijaznim infrastrukturam; je tudi prepričan, da lahko sodelovalno gospodarstvo ponudi znatne priložnosti notranjim periferijam ter podeželskim in prikrajšanim območjem, posreduje nove in vključujoče oblike razvoja, ima pozitiven socialno-ekonomski učinek ter pomaga marginaliziranim skupnostim s posrednimi koristmi za turistični sektor;

Spodbujanje sodelovalnega gospodarstva

51. poudarja pomembnost ustreznih kompetenc in spretnosti ter usposabljanja, da bi karseda veliko posameznikom omogočili aktivno vlogo v sodelovalnem gospodarstvu in izkoristili njegov potencial;
52. poudarja, da informacijske in komunikacijske tehnologije omogočajo hiter in učinkovit razvoj inovativnih idej znotraj sodelovalnega gospodarstva, saj povezujejo in polnomočijo udeležence ne glede na to, ali so uporabniki ali ponudniki storitev, jim omogočajo lažji dostop do trga in njihovo udeležbo na njem, oddaljenim in podeželskim območjem omogočajo, da so dostopnejša;
53. poziva Komisijo, naj proaktivno spodbuja javno-zasebno sodelovanje zlasti glede uporabe elektronskih osebnih izkaznic, da se poveča zaupanje potrošnikov in ponudnikov storitev v spletne transakcije, izdelava okvir EU za vzajemno priznavanje elektronskih izkaznic in odpravijo obstoječe ovire za rast sodelovalnega gospodarstva, kot so ovire za zagotavljanje čezmejnih zavarovalnih shem;
54. opozarja, da se bo morala zaradi uvedbe 5G logika našega gospodarstva korenito spremeniti, saj bodo storitve še bolj raznolike in dostopnejše; v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je ustvariti konkurenčen trg za inovativna podjetja, saj je od njihove uspešnosti nenazadnje odvisna moč našega gospodarstva;
55. opozarja, da je sodelovalno gospodarstvo vse pomembnejše v energetskega sektorju, saj

potrošnikom, proizvajalcem, posameznikom in skupnostim omogoča, da učinkovito sodelujejo v več decentraliziranih fazah ciklusa obnovljivih virov energije, vključno z lastno proizvodnjo in lastno porabo, skladiščenjem in distribucijo, kar je v skladu s podnebnimi in energijskimi cilji Unije.

56. poudarja, da sodelovalno gospodarstvo zlasti uspeva v skupnostih, v katerih imajo močno vlogo modeli delitve znanja in izobraževanja, kar katalizira in utrjuje kulturo odprtih inovacij; poudarja pomen skladnih politik in izgradnje širokopasovnih in ultra širokopasovnih omrežij, da bi v celoti izkoristili potencial sodelovalnega gospodarstva in prednosti, ki jih ponuja sodelovalni model; zato opozarja, da je treba zagotoviti primeren dostop vseh državljanov v EU do omrežja, zlasti na manj poseljenih, oddaljenih ali podeželskih območjih, kjer še ni na voljo zadostna povezljivost;
57. poudarja, da sodelovalno gospodarstvo za svoj razvoj in širjenje potrebuje podporo in mora privabljati naložbe, zaradi tega pa ostati odprto za raziskave, inovacije in nove tehnologije; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da bodo zakonodaja in politike EU ustrezale zahtevam prihodnosti, zlasti glede odpiranja neizključnih, v eksperimentiranje usmerjenih prostorov, ki spodbujajo digitalno povezljivost in pismenost, podpirajo evropske podjetnike in zakonska podjetja, spodbujajo Industrijo 4.0, vozlišča, inovacijska središča, grozde in inkubatorje, hkrati pa razvijajo sinergije sobivanja s tradicionalnimi poslovnimi modeli;
58. poudarja celovitost prometnega sektorja znotraj in zunaj sodelovalnega gospodarstva; ugotavlja, da je ta sektor zelo reguliran; ugotavlja, da imajo modeli sodelovalnega gospodarstva potencial, da bi znatno povečali učinkovitost in trajnostni razvoj prometnega sistema (tudi z neoviranim izdajanjem multimodalnih vozovnic in združevanjem različnih prevoznih sredstev v okviru enega potovanja), njegovo varnost in zaščito, da povečali dostopnost oddaljenih območij in zmanjšali neželene zunanje učinke prometnih zamaškov;
59. poziva ustrezne organe, naj spodbujajo koristno sobivanje sodelovalnih prevoznih storitev in konvencionalnega prometnega sistema; poziva Komisijo, naj sodelovalno gospodarstvo vključi v svoje delo na področju novih tehnologij v prevozu (povezana vozila, avtonomna vozila, izdajanje integriranih digitalnih vozovnic, inteligentni prometni sistemi) zaradi njihovega močnega vzajemnega delovanja in naravnih sinergij;
60. poudarja potrebo po pravni varnosti za platforme in njihove uporabnike, da bi zagotovili razvoj sodelovalnega gospodarstva v prevoznem sektorju v EU; ugotavlja, da je v sektorju mobilnosti pomembno jasno razlikovati med (i) skupno uporabo avtomobila in delitvijo stroškov pri obstoječem potovanju, ki ga je voznik načrtoval za svoj namen, ter (ii) reguliranimi storitvami potniškega prevoza;
61. želi opomniti, da je nudenje nastanitev med posamezniki po ocenah Komisije največji sektor sodelovalnega gospodarstva glede na ustvarjeno trgovino, medtem ko je nudenje prevoza med posamezniki največji po prihodkih na platformi;
62. poudarja, da izmenjava domov v sektorju turizma pomeni koristno uporabo virov in premalo izkoriščenega prostora, zlasti na območjih, ki običajno nimajo koristi od turizma;

63. v zvezi s tem obsoja predpise, ki jih uveljavljajo nekateri javni organi in katerih namen je omejiti ponudbo turističnih nastanitev prek sodelovalnega gospodarstva;
64. opozarja na težave, s katerimi se soočajo evropske sodelovalne platforme pri pridobivanju dostopa do tveganega kapitala in pri strategijah povečevanja, k čemer dodatno prispevata majhnost in razdrobljenost domačih trgov ter kritično pomanjkanje čezmejnih naložb; poziva Komisijo in države članice, naj v celoti izkoristijo obstoječe instrumente financiranja za naložbe v sodelovalna podjetja in za promocijo pobud za lažji dostop do financiranja, zlasti za zagonska, mala in srednja podjetja in družbe;
65. poudarja, da so sodelovalni sistemi financiranja, kot je množično financiranje, pomembna dopolnitev tradicionalnih kanalov financiranja kot del učinkovitega ekosistema financiranja;
66. ugotavlja, da storitve, ki jih izvajajo mala in srednja podjetja v sektorju sodelovalnega gospodarstva, niso vedno dovolj prilagojene potrebam invalidov in starejših; poziva k orodjem in programom, s katerimi bi podprli te izvajalce, da bodo upoštevali potrebe invalidov;
67. poziva Komisijo, naj omogoči in spodbuja dostop do ustreznih proračunskih vrstic evropskim podjetnikom, ki delujejo v sektorju sodelovalnega gospodarstva, tudi v okviru programa EU za raziskave in inovacije – Obzorje 2020;
68. opaža hiter razvoj in vse večje razširjanje inovativnih tehnologij in digitalnih orodij, kot so blokovne verige in tehnologija distribuirane knjige transakcij, tudi v finančnem sektorju; poudarja, da bi lahko uporaba teh decentraliziranih tehnologij omogočila učinkovite transakcije med enakovrednimi partnerji in povezave v sodelovalnem gospodarstvu, kar bi privedlo do nastanka neodvisnih trgov ali omrežij ter v prihodnosti nadomestila vlogo posrednikov, ki jo imajo danes sodelovalne platforme;
69. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

1. Sodelovalno gospodarstvo: Splošni pregled

Koncept sodelovalnega gospodarstva zajema vrsto dejavnosti, ki izhajajo iz različnih sodelovalnih poslovnih modelov, tudi neprofitnih. Poslovni modeli segajo od sodelovalnih platform, ki omogočajo izmenjavo blaga ali storitev po vsem svetu, do majhnih sodelovalnih MSP, ki zagotavljajo storitve lokalnim skupnostim.

Sodelovalno gospodarstvo je v zadnjih letih beležilo hitro rast števila uporabnikov, transakcij in prihodkov in tako spremenilo način zagotavljanja proizvodov in storitev na številnih področjih. V začetku leta 2014 je bilo prizadetih predvsem šest področij (blago/trgovina na drobno, storitve, prostor/stanovanje, hrana, promet in denar). Do leta 2016 pa se je število področij skoraj potrojilo: razširilo se je na nova (npr. zdravstvo, učenje, logistika, lokalne skupnosti, prostor, komunalne storitve, npr. energije itd.) ali pa so nastale nove vrste dejavnosti (npr. gibanje za lastno ustvarjanje – angl. makers' movement – v sektorju blaga)

Za ta hitro rastoči pojav se uporablja vrsta izrazov, ki so pogosto medsebojno zamenljivi: ekonomija delitve, ekonomija enakovrednih ponudnikov, ekonomija na zahtevo, ekonomija priložnostnih del, sodelovalna potrošnja, sodelovalni kapitalizem idr. Ta poimenovanja odražajo dinamiko pojava ter obseg in intenzivnost politične in akademske razprave o njem.

Doslej obstaja več *opredelitev* pojma sodelovalno gospodarstvo. Oxfordski slovar ga opredeljuje kot *gospodarski sistem, v katerem fizične osebe med seboj delijo sredstva ali storitve brezplačno ali proti plačilu, praviloma prek interneta*.¹ Komisija ga v svojem sporočilu označuje kot *poslovne modele, ki omogočajo lažje izvajanje dejavnosti na spletnih platformah, ker slednje ustvarjajo odprti trg za začasno uporabo blaga in storitev, ki jih pogosto zagotavljajo fizične osebe, pri čemer poudarja, da transakcije sodelovalnega gospodarstva pogosto ne zajemamo spremembe lastništva in so lahko profitne ali neprofitne*.

V sodelovalnem gospodarstvu in njegovih poslovnih modelih obstajajo trije glavni tipi akterjev:

- (i) ponudniki storitev – fizične osebe, ki občasno (angl. *peers*) ali profesionalno nudijo storitve (blago, znanje, čas – proti plačilu ali brezplačno);
- (ii) uporabniki teh storitev, ter
- (iii) sodelovalne platforme, ki v realnem času povežejo ponudbo in povpraševanje in omogočajo transakcije.

2. Odziv Komisije

Komisija je junija 2016 objavila sporočilo z naslovom *Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo*, da bi obravnavala pomisleke glede negotovosti v zvezi s pravicami in obveznostmi različnih akterjev v sodelovalnem gospodarstvu in da bi dala odgovore z vidika EU. S sporočilom želi zagotoviti nezavezujoče smernice za uporabo veljavne zakonodaje EU pri poslovnih modelih sodelovalnega gospodarstva. V njem obravnava vprašanja, ki zadevajo

¹ Glej: https://en.oxforddictionaries.com/definition/sharing_economy

udeležence na trgu in javne organe in se osredotočajo na pet ključnih področij: 1.) zahteve za dostop do trga; 2.) ureditev odgovornosti; 3.) varstvo uporabnikov; 4.) samozaposleni in delavci v sodelovalnem gospodarstvu; 5.) davčna ureditev.

3. Pomembna vprašanja v zvezi s sodelovalnim gospodarstvom

3.1. Priložnosti in koristi

Sodelovalno gospodarstvo lahko ponudi pomembne priložnosti za potrošnike, podjetnike in državljane ter ustvari nova delovna mest, rast in vires dohodkov.

Ocenjuje se, da so platforme za sodelovanje, ki delujejo na petih ključnih področjih sodelovalnega gospodarstva, v letu 2015 v EU ustvarile 3,6 milijarde EUR prihodkov.¹ Sodelovalno gospodarstvo ima znaten potencial, saj njegova letna rast presega 25 %², po ocenah pa bi ekonomske koristi zaradi boljše uporabe zmogljivosti teoretično lahko dosegle do 572 milijard EUR.³ Vendar je treba te ocene obravnavati z določeno previdnostjo, ker je še vedno težko izmeriti vrednost sodelovalnega gospodarstva, čeprav postaja ekonomsko vse pomembnejše. To je tudi posledica dejstva, da ni dogovorjene metodologije za merjenje mnogovrstnih učinkov sodelovalnega gospodarstva na gospodarstvo, družbo in okolje ter da ni ustreznih podatkov.

Številne ankete kažejo dokaj močno podporo in zanimanje potrošnikov za sodelovalno gospodarstvo.⁴ Enakopravni partnerji v tem novem poslovnem modelu sodelujejo iz številnih razlogov in nagibov, kot so finančne koristi, boljša kakovost in izkušnje ter pozitivni socialni in družbeni vpliv. Po raziskavi Eurobarometra 42 % potrošnikov meni, da so storitve sodelovalnega gospodarstva udobnejše, 33 % pa jih ceni, da so cenejše ali celo brezplačne.⁵

3.2. Glavni izzivi in tveganja

Hkrati je treba opozoriti tudi na znatni vpliv, ki ga imajo poslovni modeli sodelovalnega gospodarstva na številna tradicionalna podjetja in njihove uveljavljene modele proizvodnje in potrošnje. V zadnjih letih je hitra in neregulirana rast tega pojava ustvarila vrsto izzivov in potencialnih tveganj, ki bi jih bilo treba upoštevati in preučiti.

Predvsem so se pojavila številna vprašanja v zvezi s pravicami in varstvom potrošnikov na občutljivih področjih, ki zadevajo varstvo podatkov, preglednost in zanesljivost informacij, ki se zagotovijo potrošnikom, ureditve odgovornosti platform za sodelovanje, poštene algoritme in morebitne oblike diskriminacije. Obstaja potencialno tveganje znižanja minimalnih standardov, zlasti pri medsebojnih transakcijah (P2P), v primerjavi s standardi, ki veljajo za primerljive storitve profesionalnih ponudnikov. Poleg tega je hitro širjenje sodelovalnih platform v nekaterih sektorjih ustvarilo tveganja nepoštene konkurence zaradi nastajanja novih monopolov in mehanizmov vezave strank. Kljub boljšemu spremljanju gospodarskih transakcij pa je to povzročilo tudi resne težave v zvezi z izpolnjevanjem davčnih obveznosti

¹ *The Sharing Economy, Case Study 12* (Ekonomija delitve, študija primera 12), september 2013, PWC.

² Prav tam (PWC(2013)).

³ EPRS, *The Cost of Non-Europe in the sharing economy* (Stroški neukrepanja na ravni EU v ekonomiji delitve), 2016.

⁴ Po anketi Evropske potrošniške organizacije (BEUC) z julija 2015 je 70 % potrošnikov sodelovalo najmanj enkrat, 60–80 % anketirancev ima zelo dobre izkušnje, 32 % pa je sodelovalo kot proizvajalec-potrošnik.

⁵ Flash Eurobarometer 438, junij 2016, Evropska komisija.

in pobiranjem davkov.

Nenazadnje imajo sodelovalni poslovni modeli, ki so nastali med sedanjo digitalno revolucijo, velik vpliv na trg dela in na delovna razmerja med sodelovalnimi platformami in delavci, ker obstaja realno tveganje za spodkopavanje pravičnih delovnih pogojev, minimalnih pravnih standardov in ustrezne socialne zaščite.

3.3. Regulativni okvir

V zvezi s pravnim okvirom se pojavita dve glavni vprašanji: 1.) Katere določbe pravnega reda Unije se lahko uporabijo za sodelovalno gospodarstvo? 2.) Ali lahko veljavna pravila EU zagotovijo potrebno jasnost, krepitev položaja in zaščito različnih akterjev v sodelovalnem gospodarstvu?

Sodelovalni poslovni modeli so bolj zapleteni in raznoliki, za njih pa je značilna drugačna raven decentralizacije, deprofesionalizacije in udeležbe novih gospodarskih subjektov, enakovrednih partnerjev oz. proizvajalcev-potrošnikov. Poleg tega je težko jasno ločiti med profesionalnimi ponudniki storitev oz. trgovci in potrošniki zaradi raznolikih odnosov, saj potrošnik nastopi v vlogi ponudnika storitev v transakciji med potrošniki (P2P) ali v transakciji med potrošnikom in podjetjem.

Težave se pojavljajo, ker je bil obstoječi pravni okvir EU oblikovan za urejanje konvencionalnih podjetij in za zaščito pravic potrošnikov kot ranljive stranke v poslovni transakciji. Pojavljajo se vprašanja o pravicah in dolžnostih različnih akterjev znotraj sodelovalnega gospodarstva, kar ustvarja negotovost. Ta je povezana z vrsto dejavnikov, najpomembnejši pa so veljavni regulativni okvir EU, regulativne obveznosti različnih akterjev znotraj sodelovalnega gospodarstva, pravice potrošnikov, sistem odgovornosti, status delavcev in davčna ureditev.

3.4. Tveganje drobljenja enotnega trga

Sodelovalno gospodarstvo je sprožilo različne regulativne odzive držav članic, regionalnih in lokalnih organov in njihovih jurisdikcij, pa tudi Sodišča Evropske unije.¹ Odgovori in odzivi se močno razlikujejo in odražajo različne pristope držav članic pri reševanju izzivov poslovnega modela sodelovalnega gospodarstva, celo znotraj iste države.

Nekatere države članice pripravljajo posebne ukrepe in določajo merila, po katerih za enakopravne partnerje veljajo manj stroge zakonske zahteve; v nekaterih primerih razlikujejo med komercialnim in nekomercialnim izvajanjem storitev, tako da določijo zgornje meje dohodkov za enakopravne partnerje v sodelovalnem gospodarstvu in uporabijo nižje davčne stopnje.² V nekaterih drugih državah nacionalni organi preučujejo uvedbo strožjih obveznosti glede obveščanja za platforme za sodelovanje.³

Treba je poudariti, da so se mesta med prvimi odzvala na sodelovalno gospodarstvo, ker so

¹ Sodišče, zadeva C-434/15, ECJ, zadeva C-526/15.

² Belgija je problem uredila tako, da za enakopravne partnerje, ki občasno nudijo storitve, velja posebna davčna stopnja 10 % za druge dohodke do 5000 EUR. Italija razmišlja, da bi za dohodke iz sodelovalnega gospodarstva, ki ne izvirajo iz dejavnosti, uvedla prag 10 000 EUR, Združeno kraljestvo pa je pred kratkim napovedalo uvedbo davčne olajšave 2000 GBP za dohodke iz premoženja in poslovanja.

³ FR: zakon št. 2016-1321 z dne 7. oktobra 2016 za digitalno državo.

tamkajšnji pogoji – kot so gostota prebivalstva in fizična bližina – ugodni za hitrejšo širitev praks sodelovanja, zlasti v sektorjih kot so namestitve in prevoz.¹ Na podlagi nekaterih pozitivnih primerov sodelovanja med pristojnimi lokalnimi organi in sodelovalnimi platformami so nastale dobre prakse, kot so strokovno usposabljanje za proizvajalce-potrošnike, zavarovalne sheme ali pa ozaveščanje uporabnikov o možnih finančnih in pravnih obveznostih.²

Te in druge pobude držav članic, regionalnih organov in mest, včasih ob dejavni udeležbi samih platform sodelovanja, so primeri dobrih praks, ki bi jih lahko uporabili po vsej EU. Po drugi strani pa takšni enostranski parcialni ukrepi ustvarjajo številne omejitve in ovire za sodelovalna podjetja v EU, ki želijo rasti in se širiti, pa tudi za potrošnike, s tem pa posledično izničujejo nekatere prednosti sodelovalnega gospodarstva in omogočajo drobljenje enotnega trga.

3. Glavne prednostne naloge poročevalca

Poročevalec priznava, da sodelovalno gospodarstvo družbi in gospodarstvu prinaša pomembne priložnosti in koristi. Pozoren je tudi na zgoraj opisane potencialne izzive, zlasti pa je zaskrbljen zaradi morebitnega tveganja drobljenja enotnega trga in ker velik del sodelovalnega gospodarstva ostaja nereguliran.

Zato meni, da je najprej potreben horizontalen evropski okvir iz kombinacije splošnih načel in posebnih pravil, ki bi pripomogel k homogenemu in dinamičnemu tržnemu okolju EU z enakimi konkurenčnimi pogoji in preprečil morebitne negativne učinke na delavce, tveganje nepošteno konkurence med tradicionalnimi sektorji in platformami za sodelovanje ter izogibanje davkom.

Prav tako je pomembno, da se opredelijo značilnosti in odgovornosti ključnih akterjev sodelovalnega gospodarstva, zlasti glede:

jasne ločitve med enakovrednimi partnerji in profesionalnimi ponudniki;

narave, dolžnosti in odgovornosti platform sodelovanja;

visoke ravni varstva potrošnikov, tudi med potrošniki oz. pri transakcijah med njimi (P2P).

Poročevalec tudi spodbuja, naj se s finančnimi instrumenti ter naložbami in usposabljanjem še naprej podpira model sodelovalnega gospodarstva v EU. Meni, da bi lahko pošten in dobro urejen razvoj sodelovalnega gospodarstva zagotovil pomembne priložnosti za vse sektorje družbe, kar bi lahko prispevalo k bolj vključujočemu in trajnostnemu gospodarskemu razvoju EU.

¹ Na primer Nemčija in Belgija: Berlin in Bruselj sta uvedla stroge zahteve glede registracije platform za namestitve, Hamburg in flamska regija pa sta ubrala drugačen pristop, za katerega so značilne nižje zahteve glede registracije.

² Lokalne oblasti v Estoniji v sodelovanju s platformo za souporabo avtomobilov izvajajo pilotni projekt, s katerim uvajajo bolj praktičen način prijave davkov za različne poslovne modele, ki temeljijo na digitalnih rešitvah.

PRILOGA: SEZNAM SUBJEKTOV ALI OSEB, OD KATERIH JE POROČEVALEC PREJEL PRISPEVEK

Priprava tega seznama je povsem prostovoljna in je v izključni pristojnosti poročevalca. Ta seznam ni izčrpen. Poročevalka in/ali njena pisarna sta pri pripravi poročila pred glasovanjem v odboru IMCO prejela prispevek od naslednjih subjektov ali oseb:

Subjekt
AHTOP - Association française pour un hébergement et un tourisme professionnel
Airbnb
Altroconsumo
Bed & Breakfast Association
BEUC - The European Consumer Organisation
Blablacar
Bruegel Institute
CCRE – Svet evropskih občin in regij
Charlie 24
CNA - Confederazione Nazionale dell`artigianato e della Piccola Impresa
Collaboriamo
Odbor regij
Confcommercio
Cooperatives Europe
Danska konfederacija sindikatov
EFCI – Evropsko združenje čistilnih služb
Enterprise Holdings
Enterprise Rent-A-Car
Stalni predstavnik Estonije pri EU
ETUC – Evropska konfederacija sindikatov
EUCOLAB
Eurocities
EBSA – Evropska zveza poslovnih storitev
Evropska zveza dopustniških domov
Evropski hotelski forum
Flintglobal
Stalni predstavnik Francije pri EU
Heetch
HomeAway
Hotrec
IRU - mednarodni forum taksistov
Stalni predstavnik Italije pri EU
Ouishare
Stalni predstavnik Slovaške pri EU
Uber
Uni Global Union

Unionen
Volta
Wethic
Zurich Insurance

27.3.2017

MNENJE ODBORA ZA ZAPOSLOVANJE IN SOCIALNE ZADEVE

za Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

o evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo
(2017/2003(INI))

Pripravljaivec mnenja (*): Joachim Schuster

(*) Pridruženi odbor – člen 54 Poslovnika

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker je Komisija v sporočilu z naslovom Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo (COM(2016)0356) poudarila, da dobiva gospodarstvo platform vse večji pomen in vse bolj vpliva na gospodarsko politiko in politiko zaposlovanja pa tudi na rast in delovna mesta, in je za države članice oblikovala priporočila za politike; ker sporočilo daje smernice o zakonodaji Unije, s katero bi lahko delavcem, podjetjem, državam članicam in širši družbi pomagali izkoristiti gospodarstvo platform;
- B. ker je spodbujanje socialne pravičnosti in varstva, določenih v členu 3 PEU in členu 9 PDEU, tudi cilj notranjega trga EU;
- C. ker v EU narašča stopnja samozaposlenosti (2006: 3,7 %, 2016: 5,6 %) in delež delavcev, ki ima še drugo zaposlitev (2002: 3,6 %, 2016: 4,2 %); ker ni dovolj podatkov o zaposlenosti v gospodarstvu platform; ker morajo Komisija in države članice natančneje obravnavati družbeno razsežnost gospodarstva platform z zagotovitvijo poglobljenih analiz in podatkov o novih oblikah zaposlitve, s spremljanjem razvijajočega se regulativnega okolja in s spodbujanjem izmenjave zgledov dobre prakse med državami članicami, zato da bi se odzvali na izzive, povezane s to novo obliko gospodarstva;
- D. ker so strežniki in sedeži podjetij mnogih platform zunaj EU in zato zanje evropska zakonodaja ne velja;
- E. ker je v poročilu Parlamenta o evropskem stebru socialnih pravic z dne 20. decembra

2016¹ poudarjeno, da je na ravni držav članic pomembno zagotoviti zadostne zmogljivosti za zagotovitev socialnega varstva ljudem v vseh oblikah zaposlitve, v standardnih in nestandardnih delovnih razmerjih ter samozaposlenim;

- F. ker je sporočilo Komisije izhodišče za uravnotežen razvoj gospodarstva platform, saj se to področje hitro razvija in je treba rešiti s tem povezane regulativne vrzeli in negotovosti, na primer vprašanje negotovih oblik dela v gospodarstvu platform;
- G. ker lahko oblike dela v sodelovalnem gospodarstvu ločimo na fizične storitve, kot je delo na zahtevo, in virtualne storitve, kot je množično delo, ki se izvaja le po internetu;
- H. ker sodelovalna ekonomija zajema različne modele, na primer množično financiranje, izmenjavo blaga, časovne banke in skupine za lastno porabo ter skupno uporabo blaga, in zato ne deluje vedno v digitalnem okolju, temveč tudi v skupnostih, pogosto na nepridobitni osnovi; ker se te oblike ne izvajajo samo na svetovni, marveč tudi na lokalni ravni, in niso omejene samo na gospodarstvo, ampak se osredotočajo tudi na socialne in okoljske vidike ter dostopnost;
- I. ker gospodarstvo platform prinaša priložnosti za rast in delovna mesta, med drugim zato, ker omogoča lažji vstop osebam, ki so morda oddaljene od trga dela ali iščejo nove oblike zaposlitve s prilagodljivim urnikom; ker bi lahko zagotovilo nove inovativne storitve; ker bi moralo zagotoviti dobre delovne razmere, socialno varnost ter (na zahtevo) usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja;
- J. ker je dostop do visokohitrostnih širokopasovnih omrežij bistven za udeleževanje v gospodarstvu platform, slab dostop pa lahko povzroči izključenost družbenih skupin, kot so starejši ali tisti, ki živijo na prikrajsanih, podeželskih ali najbolj oddaljenih območjih, ter jih prikrajša za nove priložnosti;
- K. ker morajo biti posamezniki in ponudniki storitev, ki uporabljajo platforme, bolje obveščeni o pravnih zahtevah, ki jih morajo izpolniti, zlasti v zvezi s pravicami in obveznostmi, povezanimi z njihovim zaposlitvenim statusom;
- L. ker ni uradnih statističnih podatkov o tem, koliko delovnih mest je v gospodarstvu platform;

Uvod

1. poudarja, da bi morala EU podpreti hiter razvoj gospodarstva platform tako, da bi vzpostavila celovit pravni okvir in ga usmerila v socialno pravično, uravnoteženo in trajnostno delovanje; priporoča, da se varstvo delavcev v novih oblikah dela, kakršno je gospodarstvo platform, vključi tudi v vsa druga področja politik, ne samo v zaposlovanje in socialno področje;
2. je seznanjen z različnimi nacionalnimi in lokalnimi regulativnimi pobudami v zvezi z gospodarstvom platform²; ob tem poudarja, da rast gospodarstva platform in odzivi nanj

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2017)0010.

² Glej: Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound), Evropski observatorij poklicnega življenja (EurWork): „*Digitalisation and working life: lessons from the Uber cases around Europe*“ (Digitalizacija in poklicno življenje: izkušnje na podlagi Uberjevega primera po Evropi“, 2016.

v politikah razkrivajo priložnosti in izzive pri razvoju oblik delovnih pogodb in dejavnosti, ki jih je težko umestiti v tradicionalni kategoriji podrejenega in neodvisnega dela;

3. ugotavlja, da ni skupne opredelitve digitalnega gospodarstva, ki se opira na spletne platforme (gospodarstvo platform, sodelovalno gospodarstvo, ekonomija delitve itd.); poudarja, da je izraz gospodarstvo platform verjetno najbolj objektivni, in poziva Komisijo, naj poskrbi za dosledno terminologijo;
4. poudarja, da je treba jasno razlikovati med „komercialnimi“ in „nekomercialnimi“ platformami in tako zagotoviti enake konkurenčne pogoje ter jasno razlikovati med nepoklicnimi sodelovalnimi dejavnostmi, kjer se medsebojno porazdelijo kvečjemu stroški, ter poklicnimi dejavnostmi ponudnikov blaga in storitev; poziva Komisijo, naj spodbudi države članice, da bi v sodelovanju z ustreznimi deležniki s tega področja oblikovale sektorske opredelitve in pragove; poudarja, da je treba ne glede na uporabljeni izraz („projekti“, „naloge“, „skupni prevoz“ itd.) priznati plačane poklicne dejavnosti v gospodarstvu platform kot delo;
5. poziva Komisijo, naj preuči, v kolikšni meri so obstoječi predpisi EU uporabni za digitalni trg dela, in naj poskrbi, da se bodo ustrezno izvajali in izvrševali; poziva države članice, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji in drugimi ustreznimi deležniki proaktivno in po logiki predvidevanja ocenijo, ali je treba posodobiti obstoječo zakonodajo, vključno s sistemi socialne varnosti, da bi upoštevali tehnološki razvoj in zagotovili varstvo delavcev; poziva Komisijo in države članice, naj uskladijo sisteme socialne varnosti, da se zagotovi izplačevanje dajatev in seštevanje dob v skladu z zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo; spodbuja socialne partnerje, naj po potrebi posodobijo kolektivne pogodbe, da bo mogoče obstoječe standarde varstva ohraniti tudi v digitalnem delovnem okolju;
6. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da se bo gospodarstvo spletnih platform v Uniji razvijalo socialno in okoljsko trajnostno, da bo spoštovalo pravice delavcev iz dela ter da bo zagotavljalo minimalno kakovost platform;
7. poziva Komisijo, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji oblikuje ustrezen okvir za spremljanje sodelovalnega gospodarstva in za nadaljnje ukrepanje;
8. poudarja, da sodelovalno gospodarstvo cveti predvsem v mestih; poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo premostile digitalni razkorak in zagotovile nediskriminatoren dostop za vse; zato poudarja, da je pomembno omogočiti širokopasovni dostop na podeželju, da bi lahko vse regije in vsi prebivalci črpali potencial gospodarstva platform, zlasti za zaposlovanje; poziva države članice, naj okrepijo finančne in človeške vire, da bi prikrajšanim ljudem omogočile pridobitev osnovnih digitalnih znanj in spretnosti;

Delovna razmerja

9. izjavlja, da so vsi delavci v gospodarstvu platform v prvi vrsti dejansko zaposleni ali samozaposleni; poudarja, da bi morale države članice ustrezno razvrstiti vse oblike dela v gospodarstvu platform; poudarja, da je tovrstna razjasnitev potrebna, tudi zato, da se prepreči navidezno samozaposlovanje in zagotovi varstvo socialnih in delovnih pravic

vsem delavcem v gospodarstvu platform ne glede na njihov uradni status zaposlene ali samozaposlene osebe;

10. je seznanjen s sporočilom Komisije z naslovom „Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo“, ki med drugim vsebuje smernice za označitev delovnih razmerij na digitalnem trgu dela; v zvezi s tem opozarja, da je Evropsko sodišče v svoji sodni praksi opredelilo pojem delavca za uporabo prava EU na podlagi delovnega razmerja, za katerega so značilna nekatera merila, na primer podrejenost, plačilo in narava dela¹; poziva Komisijo, naj sodeluje z vsemi državami članicami, da bi razjasnile, kaj pomeni „delovno razmerje“ v okviru dela, ki se posreduje prek spletnih platform, ob čemer naj upoštevajo priporočilo Mednarodne organizacije dela št. 198 v zvezi z določanjem delovnega razmerja;
11. poudarja, da morajo biti vsi delavci deležni ustreznega varstva in varnosti v smislu delovnih razmer, plače, socialnega varstva ter zdravja in varnosti in da jim mora biti ves čas zagotovljena kakovost zaposlitve, ne glede na to, ali svoje delo opravljajo prek platforme ali ne;
12. znova poziva k oblikovanju evropskega stebra socialnih pravic, da bi zagotovili dostojne delovne razmere vsem delavcem, tudi delavcem v okviru platform; poudarja, da je treba k temu pritegniti socialne partnerje in druge ustrezne deležnike; poudarja, da je treba v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso vsem delavcem v okviru platform zagotoviti enake socialne in delovne pravice, varovanje zdravja in varnosti in enak dostop do vseživljenjskega učenja, kot jih imajo delavci v tradicionalnem gospodarstvu, hkrati pa spodbujati inovacije, trajnostno in vključujočo rast in podjetjem zagotoviti enake konkurenčne pogoje;
13. poudarja, da je treba samozaposlenim in poklicnim izvajalcem, ki opravljajo dejavnosti za podjetja platforme zagotoviti ustrezno poklicno plačilo in zajamčene plačilne roke;
14. opozarja, da so v sodelovalnem gospodarstvu pomembni delo na daljavo in pametne oblike dela, ter trdi, da je treba te oblike dela izenačiti s tradicionalnimi;

Kolektivna pogajanja in konkurenčno pravo

15. poudarja tudi, da sta svoboda združevanja in pravica do kolektivnih ukrepov, vključno s kolektivnim pogajanjem, temeljni pravici, ki morata veljati za vse delavce, tako zaposlene kot samozaposlene; poudarja, da so samozaposlene osebe, ki so pravno gledano družbe z enim družbenikom, imeti pravico do svobodnega združevanja, ne bi to štelo kot kartel; v zvezi s tem poziva Komisijo in države članice, naj preučijo evropsko in nacionalno zakonodajo o konkurenci in po potrebi izvedejo ustrezne prilagoditve; poziva Komisijo, naj podpre države članice in socialne partnerje za širša kolektivna pogajanja v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso, tako da bi delavci v gospodarstvu platform dobili več moči odločanja;

Enaki konkurenčni pogoji

16. poudarja, da bi morale morebitne prednosti spletnih platform v primerjavi s

¹ Glej: ECJ C 596/12, točka 17, in ECJ C 232/09, točka 39.

tradicionalnim gospodarstvom izhajati iz poštene konkurence, ne pa plačnega dampa; poudarja, da je za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev med gospodarstvom platform in tradicionalnim gospodarstvom, zlasti za mala in srednja podjetja, potrebno, da gospodarstvo platform plačuje davke in socialne prispevke ter izpolnjuje delovno in socialno zakonodajo, tako kot vse druge panoge; poudarja, da bi bilo treba v skladu s tem prilagoditi ustrezne politike;

17. poziva Komisijo, naj objavi smernice o tem, kako se zakonodaja EU uporablja za različne vrste poslovnih modelov platform, da bi po potrebi zapolnili regulativne vrzeli na področju pravic delavcev in socialnega varstva; meni, da ima gospodarstvo platform potencial za visoko stopnjo preglednosti in s tem za dobro sledljivost, kar sovпада s ciljem izvrševanja veljavne zakonodaje; poziva države članice, naj za spletne platforme izvajajo ustrezne delovne inšpekcije in naložijo sankcije za ugotovljene kršitve pravil, zlasti glede delovnih in zaposlitvenih pogojev ter posebnih zahtev glede kvalifikacij; poziva Komisijo in države članice, naj posebno pozornost namenijo neprijavljenemu delu in navideznemu samozaposlovanju v tem sektorju, ter naj gospodarstvo platform postavijo na dnevni red evropske platforme za ukrepanje proti neprijavljenemu delu; poziva države članice, naj zagotovijo dovolj sredstev za inšpekcijske preglede;
18. želi opomniti, da morajo vsi operaterji platform pri opravljanju svojih dejavnosti dosledno spoštovati zakonodajo EU in nacionalno zakonodajo; poziva k protidampinškim ukrepom, da bi zagotovili pošteno konkurenco med platformami v državah članicah in v tretjih državah; poudarja, da so potrebna učinkovita pravila za preprečevanje, da bi se spletne platforme iz tretjih držav, ki v Uniji zagotavljajo storitve ali prodajajo blago, izogibale plačilu davkov;
19. poudarja, da je treba bolje obravnavati socialno razsežnost gospodarstva platform; zato poziva Komisijo in države članice, naj v skladu s pravom Unije o varstvu podatkov in v sodelovanju s socialnimi partnerji zberejo več zanesljivih in izčrpnih podatkov o delovnih mestih in poklicni usposobljenosti, delovnih in zaposlitvenih pogojih, vključno s podatki o dohodkih, znanjih in spretnostih, kvalifikacijah in dejavnostih v gospodarstvu platform; meni, da bi bilo koristno, če bi te podatke pridobili tudi na podlagi razgovorov z delavci platform in iz informacij, zbranih v okviru platform; poziva k poglobljeni analizi dela v gospodarstvu platform, da bi po potrebi prilagodili obstoječo delovno in socialno zakonodajo; poudarja, da je pomembno izmenjevati zglede dobre prakse o tem med državami članicami;
20. poziva države članice, naj zagotovijo ustrezno socialno varnost samozaposlenim delavcem, ki so glavni akterji na digitalnem trgu dela; poziva države članice, naj prilagodijo obstoječe sisteme socialnega varstva in po potrebi oblikujejo nove mehanizme varstva, da se zagotovi ustrezno kritje za delavce platform ter nediskriminacija in enakost spolov, tako da bodo upoštevani posebni delovni in poklicni vzorci, ki so se izoblikovali z digitalizacijo, ter da se bodo izmenjevali zglede dobre prakse na evropski ravni;
21. poziva Komisijo, naj preuči, v kolikšni meri je direktiva o delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela uporabna za posamezne spletne platforme; meni, da so številne posredniške spletne platforme strukturno podobne agencijam za posredovanje začasnega dela (tristransko pogodbeno razmerje med delavcem prek agencije/delavcem

platforme – agencijo za posredovanje začasnega dela/spletno platformo – podjetjem uporabnikom/stranko);

22. poziva nacionalne javne službe za zaposlovanje in mrežo EURES, naj si bolj izmenjujejo informacije o priložnostih sodelovalnega gospodarstva;
23. priznava, da je mogoče gospodarstvo platform uporabiti v socialne namene; poziva Komisijo in države članice, naj v gospodarstvu platform spodbujajo modele socialnega gospodarstva s posebnim poudarkom na platformah, ki delujejo kot zadruge, in naj izmenjavajo zglede dobre prakse v zvezi s tem, saj se je izkazalo, da so socialna podjetja odporna na gospodarske krize;

Zahteve glede znanj in spretnosti

24. poudarja, da so digitalne kompetence izrednega pomena za sledenje procesu digitalizacije na vseh področjih življenja; poziva države članice, naj prilagodijo svoje sisteme izobraževanja in usposabljanja digitalnemu trgu dela, da bi povezale svet izobraževanja in svet dela, vključno s spodbujanjem podjetništva; opozarja, da se zaradi vse kompleksnejših profilov delovnih mest in kompetenc pojavljajo nove zahteve na področju izobraževanja in usposabljanja ter vseživljenjskega učenja – zlasti v zvezi z informacijsko in komunikacijsko tehnologijo, da bi spodbujali digitalno pismenost na tem področju in odpravili obstoječe vrzeli med spoloma in generacijami;
25. poudarja, da je pomembna močnejša sinergija z vključitvijo socialnih partnerjev in različnih ustanov za izobraževanje in usposabljanje, da bi posodobili učna in študijska gradiva ter razvijali strategije za znanja in spretnosti; spodbuja države članice, naj v svoje učne načrte vključijo digitalno usposabljanje, in sicer že od osnovne šole naprej; vztraja, da so potrebne javne naložbe v poklicno izobraževanje in vseživljenjsko učenje, če naj se delovni sili EU zagotovijo ustrezna znanja in spretnosti za digitalno dobo; poudarja, da morata biti izobraževanje in usposabljanje dostopna vsem delavcem; meni, da so potrebne nove možnosti za financiranje vseživljenjskega učenja in usposabljanja, zlasti za mikro in mala podjetja;

Obveznosti operaterjev platform glede poročanja in preglednosti

26. poziva k vzpostavitvi standardov EU o obveznostih operaterjev platform glede preglednosti in razkrivanja informacij, da bi lahko spremljali plačevanje davkov in prispevkov za socialno varnost ter prakse, povezane z ocenjevanjem dela na platformah, ter zagotovili, da bodo nacionalnim organom na voljo vse ustrezne informacije; spodbuja države članice, naj obvezno poročanje delavcev platform olajšajo s poenostavljenimi davčnimi napovedmi in naj sodelujejo s spletnimi platformami za sporočanje zabeleženih elektronskih transakcij ter tako pomagajo v boju proti davčni utaji in neprijavljenemu delu;
27. ugotavlja, da se v rokah spletnih platform kopičijo podatki, ki jih proizvajajo uporabniki, ter poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo pravilno delovanje enotnega digitalnega trga ter vzpostavijo ustrezne zaščitne ukrepe za zasebnost uporabnikov in delavcev ter za zbiranje podatkov;
28. meni, da je treba potrošnikom zagotoviti visoko in učinkovito raven varstva, ne glede na

to, ali storitve zagotavljajo strokovnjaki ali enakovredni partnerji; zlasti poudarja, da je pomembno zavarovati potrošnike v medsebojnih poslih in poiskati rešitve za izboljšanje varnosti;

29. poudarja, da gospodarski model sodelovalnega gospodarstva temelji na zaupanju uporabnikov, zlasti pa na spletnem ocenjevanju; opozarja, da ocene delavcev platform pomenijo prednost digitalnega trga za uporabnike; zato poudarja, da morajo platforme razviti spletna orodja za spletno ocenjevanje in tako zagotoviti preglednost in zanesljivost informacij o kakovosti storitev; zato poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji olajšajo prenosljivost in zbiranje ocen z različnih platform v podobnih storitvah;
30. opozarja, da pri spletnem ocenjevanju obstajajo možnosti za nepošteno prakse, ki lahko vplivajo na delovne pogoje in pravice delavcev platform in na njihovo zmožnost za pridobitev delovnega mesta; je zaskrbljen, da poljubno število negativnih ocen strank ne odraža nujno kakovosti dela in jih ni mogoče izpodbijati, a se utegne zaradi njih na platformah deaktivirati račun ali znižati vrstni red iskalnih zadetkov; meni, da bi bilo treba vsak tovrstni sistem ocenjevanja, ki ga razvije platforma, vzpostaviti po posvetovanju z delavci in njihovimi predstavniki; meni, da bi morale platforme obvestiti delavce platform, preden na podlagi ocen ukrepajo, in jim zagotoviti arbitražni postopek; poudarja, da bi morali imeti vsi delavci platform pravico, da se neutemeljene ocene odstranijo; poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji zagotovijo, da bodo lahko delavci in uporabniki ocenjevali spletne platforme;
31. poziva Komisijo in države članice, naj odločno ukrepajo za preprečevanje diskriminatornih in nepreglednih algoritmov in programske opreme, ki jih razvijejo ali uporabljajo platforme in ki niso skladni z evropsko in nacionalno zakonodajo, ter naj vzpostavijo ustrezne strukture za spremljanje;
32. meni, da je treba poskrbeti, da bodo lahko javne uprave držav članic zaradi javnega interesa omejile področje delovanja platform;
33. poziva Komisijo, države članice in socialne partnerje, naj delavcem platform zagotovijo ustrezne informacije o delovnih in zaposlitvenih pogojih, o njihovih pravicah in njihovem delovnem razmerju s platformami in uporabniki; meni, da bi morale platforme imeti proaktivno vlogo pri obveščanju uporabnikov in delavcev v zvezi z regulativnim okvirom, zato da bi izpolnjevali zakonske zahteve;

Zdravje in varnost

34. ugotavlja, da gospodarstvo platform nudi nove priložnosti ljudem, ki želijo dodatno zaslužiti, za zaposlovanje mladih (zlasti tistih, ki iščejo občasno delo in prilagodljive oblike zaposlovanja, pri katerih lahko združujejo delo in študij), za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter za zmanjšanje premajhne zaposlenosti in brezposelnosti; poudarja pa, da lahko tak razvoj dogodkov v nekaterih primerih privede tudi do negotovega položaja; poudarja, da morajo za prožne oblike zaposlovanja veljati določbe o varnosti in zdravju pri delu ter ukrepi socialnega varstva, da se preprečijo dolgoročne socialne in finančne posledice ter izključi morebitna nevarnost za čezmerno obremenjevanje delavcev in plačilo, ki ne bi ustrezalo opravljenemu delu; zato poudarja, da je na eni strani potrebna prožnost na trgu dela, na drugi strani pa

ekonomska in socialna varnost za delavce; poudarja, da se zaradi zniževanja stroškov ne bi smele poslabšati delovne razmere ali zaposlitveni standardi;

35. poziva Komisijo, naj pripravi študijo o vplivu digitalizacije na dobro počutje delavcev ter ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem ter o njenih družbenih in okoljskih posledicah; poudarja, da delo v gospodarstvu platform ne bi smelo pomeniti stalne razpoložljivosti in razvodeniti tradicionalne ureditve delovnega časa ali povzročati socialne izoliranosti, saj vse to lahko sproži psihosocialne težave, kot je izgorelost ali depresija; zato se zavzema za popolno spoštovanje predpisanega časa za počitek, in poudarja, da je treba spoštovati ureditve delovnega časa in ohraniti s tem povezane omejitve, opredeljene v delovni zakonodaji posameznih držav članic; meni, da je treba oceniti učinke digitalizacije na zdravje in varnost pri delu ter po potrebi ustrezno prilagoditi sedanje zdravstvene in varnostne ukrepe; priporoča, naj države članice kot ukrep za zagotovitev ravnovesja med poklicnim in zasebnim življenjem vzpostavijo „pravico biti nedosegljiv“ za delo zunaj dogovorjenega delovnega časa; poudarja, da uveljavljanje te pravice ne sme negativno vplivati na ocenjevanje delavcev platform;
36. poudarja, da morajo poklicni ponudniki storitev v digitalnem gospodarstvu izpolnjevati iste zahteve glede kakovosti, znanj, spretnosti in kvalifikacij kot v tradicionalnem gospodarstvu, da se preprečijo tveganja za zdravje in varnost; poziva pristojne organe, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji razvijejo ustrezne postopke spremljanja in certificiranja;
37. opozarja, da se zaradi prožnosti, negotovosti in nestabilnosti teh zaposlitev tveganje trga prenaša na delavce, zato je tu več socialne neenakosti in psihične obolevnosti kot pri drugih vrstah zaposlitve; poudarja, da se v tem sektorju zaradi ovir, kot so digitalni razkorak ali pomanjkljiva tehnološka znanja in spretnosti, premalo zaposluje brezposelne, najbolj izključene družbene skupine in ljudi s podeželja.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	22.3.2017
Izid končnega glasovanja	+: 38 -: 1 0: 8
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Marian Harkin, Jan Keller, Ádám Kósa, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Javi López, Thomas Mann, Anthea McIntyre, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Maria Arena, Georges Bach, Krzysztof Hetman, Marju Lauristin, Edouard Martin, Alex Mayer, Joachim Schuster, Jasenko Selimovic, Michaela Šojdrová

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

38	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Marian Harkin, Robert Rochefort, Jasenko Selimovic, Yana Toom, Renate Weber
ECR	Anthea McIntyre, Jana Žitňanská
PPE	Georges Bach, David Casa, Krzysztof Hetman, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Thomas Mann, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Michaela Šojdrová, Romana Tomc
S&D	Maria Arena, Ole Christensen, Jan Keller, Marju Lauristin, Javi López, Edouard Martin, Alex Mayer, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Maria João Rodrigues, Joachim Schuster, Jutta Steinruck, Marita Ulvskog
Verts/ALE	Jean Lambert, Terry Reintke, Tatjana Ždanoka

1	-
NI	Labros Fundulis (Lampros Fountoulis)

8	0
ENL	Mara Bizzotto, Dominique Martin, Joëlle Mélin
GUE/NGL	Tania González Peñas, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, João Pimenta Lopes, Neoklis Sylikiotis (Neoklis Sylikiotis)

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani

24.3.2017

MNENJE ODBORA ZA INDUSTRIJO, RAZISKAVE IN ENERGETIKO

za Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

o Evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo
(2017/2003(INI))

Pripravljavec mnenja (*): Dario Tamburrano

(*) Pridruženi odbor – člen 54 Poslovnika

POBUDE

Odbor za industrijo, raziskave in energetiko poziva Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozdravlja sporočilo Komisije z naslovom „Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo“, ki priznava, da sodelovalno gospodarstvo ponuja inovativne načine za zagotavljanje novih storitev za državljane, spodbuja podjetništvo in ustvarja nova delovna mesta; priznava, da vse oblike sodelovalnega gospodarstva izvirajo iz kooperativnega vedenja ljudi, temeljijo na vzajemnih odnosih, skupnosti in zaupanju, nanje pa je pozitivno vplival družbeno-gospodarski razvoj, vključno s preskokom z načina razmišljanja, po katerem mora človek vse posedovati, na način, ko želi stvari uporabljati in jih deliti; potrjuje, da sodelovalno gospodarstvo trenutno pokriva širok spekter od ekonomskih modelov, ki temeljijo na darovanju, do profitabilnih ekonomskih modelov, a ne glede na to, kako raznoliki so ali še bodo postali ti modeli, jih lahko opredelimo kot modele skupne uporabe virov, dejavne udeležbe in polnomočenja državljanov, inovativnosti, ki jo sprejema določena skupnost, in intenzivne uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), ki so ključne za njihovo vzpostavljanje;
2. ob upoštevanju večrazsežnostne narave sodelovalnega gospodarstva opozarja, da bi bilo treba razlikovati med „profitabilnimi“ in „neprofitabilnimi“ modeli (vključno z modeli delitve stroškov) in da za udeležence v eni ali drugi obliki, bodisi kot uporabniki ali kot ponudniki storitev, ne bi smele veljati iste zakonske zahteve;
3. poudarja, da lahko sodelovalno gospodarstvo ponudi številne priložnosti za naložbe in blaginjo na evropskem trgu, vključno z delovnimi mesti za ljudi, ki so oddaljeni od trga dela, kot so brezposelni, mladi, študenti, ženske in starejši; ob tem opozarja na možnost netipičnih zaposlitvenih odnosov, med njimi „navideznega“ samozaposlovanja, ki bi jih bilo treba opredeliti, da se zagotovi poštena uporaba ustreznih delovnih in davčnih

standardov; poudarja, da sodelovalno gospodarstvo spodbuja podjetništvo; opozarja, da je treba tem novim oblikam poslovnih modelov prilagoditi politike usposabljanja;

4. poudarja, da informacijske in komunikacijske tehnologije omogočajo hiter in učinkovit razvoj inovativnih idej znotraj sodelovalnega gospodarstva, saj povezujejo in polnomočijo udeležence ne glede na to, ali so uporabniki ali ponudniki storitev, jim omogočajo lažji dostop do trga in njihovo udeležbo na njem, oddaljenim in podeželskim območjem omogočajo, da so dostopnejša in je torej potreba po posrednikih manjša, znižujejo neposredne in splošne stroške, usmerjajo obsežen pretok informacij in krepijo zaupanje med sodelujočimi;
5. se zaveda potenciala, ki ga imajo za evropska podjetja podatki, storitve in ustvarjalne vsebine, ki jih generirajo uporabniki, čeprav je treba upoštevati s tem povezana tveganja zaradi njihove koncentracije v maloštevilnih čezmejnih digitalnih platformah, ki lahko nastopijo kot novi posredniki in kot taki povzročijo izkrivljanje trga in zavrejo razvoj lokalnih pobud v sodelovalnem gospodarstvu; zato poziva Komisijo, naj razmisli o ustreznih sredstvih za preprečevanje zlorab prevladujočega položaja na trgu, ki bi lahko prizadele digitalni trg EU;
6. meni, da lahko določeno platformo štejemo za sodelovalno samo, če izmenjave blaga in storitev potekajo prvenstveno med enakopravnimi partnerji; zato svari pred nevarnostjo, da bi se pod etiketo „sodelovalnega gospodarstva“ začele množiti platforme, ki so v resnici ponudniki storitev in ne posredniki;
7. poudarja, da sodelovalno gospodarstvo temelji na zaupanju, zlasti spletnim komentarjem, ocenam in drugim sistemom vrednotenja ali drugim mehanizmom, ki lahko odvrnejo od škodljivega obnašanja udeležencev, odpravijo preveliko asimetrijo informacij in prispevajo h kakovostnejšim in bolj preglednim storitvam; vseeno opozarja na potrebo po preprečevanju, da bi ti mehanizmi vodili do novih neupravičenih ovir za udeležence, ki v te platforme vstopajo ali jih zapuščajo, in da zgolj samoregulacija, vključno z oznakami kakovosti, ni nujno dovolj za doseganje standardov varnosti in kakovosti storitev; ob tem poziva Komisijo, naj vzpostavi enake konkurenčne pogoje za vse sodelovalne platforme in v ta namen:
 - (a) nadaljuje začeto delo glede prostega pretoka podatkov in interoperabilnosti med tržnimi platformami ter spodbuja prenosljivost podatkov;
 - (b) predlaga načine za avtentikacijo mnenj potrošnikov na spletu;
 - (c) zagotovi, da bodo platforme: i) prinašale izčrpne informacije o regulativnem okviru, ki ga morajo ponudniki storitev upoštevati, in ii) bodo aktivnejše pri preverjanju tega, ali ponudniki storitev izpolnjujejo predpisane obveznosti;
8. poudarja, da souporaba sredstev optimalno prispeva k njihovi rabi in hkrati sprošča množico nepričakovanih, pozitivnih okoljskih in družbeno-gospodarskih učinkov, kar vodi do gospodarnejšega ravnanja z viri v industriji in storitvah, zmanjšuje stroške za vstop na trg in znotraj posameznih skupnosti ustvarja priložnosti, ki koristijo podjetjem, posameznikom pa omogočajo suvereno udeležbo v sodelovalnem gospodarstvu; ob tem poudarja, da bi bilo treba souporabo sredstev spodbujati v skladu s cilji Unije glede trajnostne in vključujoče rasti;

9. opozarja, da se bo morala zaradi uvedbe 5G logika našega gospodarstva korenito spremeniti, saj bodo storitve še bolj raznolike in dostopnejše; ob tem poudarja, kako pomembno je ustvariti konkurenčen trg za inovativna podjetja, saj je od njihove uspešnosti nenazadnje odvisna moč našega gospodarstva;
10. opozarja, da lahko sodelovalno gospodarstvo pomembno prispeva h gospodarski trajnosti EU pri doseganju osrednjih ciljev na področju trajnostnega kmetijstva, učinkovite rabe virov, boja proti podnebnim spremembam in vzpostavljanja krožnega gospodarstva;
11. poudarja, da sodelovalno gospodarstvo zlasti uspeva v skupnostih, v katerih imajo močno vlogo modeli delitve znanja in izobraževanja, kar katalizira in utrjuje kulturo odprtih inovacij, podpira odprtokodno strojno in programsko opremo ter širi našo dediščino skupnih dobrin in licence Creative Commons; poudarja, da bi morale sodelovalno gospodarstvo glede na njegov potencial za spodbujanje ustvarjalnega in inovativnega kapitala evropskih državljanov ostati odprto in dostopno za vse, a bi morale hkrati zagotavljati primerno plačilo za kulturne delavce, ustvarjalce in raziskovalce;
12. priznava, da zaenkrat sodelovalno gospodarstvo uspeva predvsem v urbanem okolju, kjer so razmere, kot sta gostota prebivalstva in fizična bližina, sodelovalnim modelom bolj naklonjene; ob tem poudarja pomen razvoja skladnih politik in postavitve širokopasovnih in ultra širokopasovnih omrežij, da bo sodelovalno gospodarstvo koristilo ljudem povsod po Evropski uniji, zlasti na manj poseljenih, oddaljenih ali podeželskih območjih;
13. poziva Komisijo in države članice, naj se skupaj z ustreznimi deležniki bolje usklajujejo za doseganje visokih standardov glede: (a) pravic delavcev in socialnega varstva za vse delavce v sodelovalnem gospodarstvu; (b) varnostnih zagotovil za uporabnike sodelovalnega gospodarstva; (c) razvoja sodelovalnega gospodarstva in sinergij s tradicionalnimi poslovnimi modeli; (d) uveljavljanja varstva osebnih podatkov za zaščito zasebnosti vseh delavcev in zaupnosti podatkov o potrošnikih;
14. poziva Komisijo, naj med drugim še naprej spremlja družbeno-gospodarske učinke zaposlovanja po sodelovalnih poslovnih modelih, varstvo potrošnikov, socialno varstvo in ustrezne javne politike, kot sta prostorsko načrtovanje in turizem;
15. poziva Komisijo, naj državam članicam pomaga pri tem, da bodo zaposlenim in samozaposlenim v okviru sodelovalnega gospodarstva zagotavljale ustrezno socialno varstvo, čeprav hkrati vztraja, da mora Komisija spoštovati avtonomnost socialnih partnerjev na nacionalni ravni, kolektivne pogodbe ter tradicije in modele nacionalnih trgov dela, in se mora vzdržati pobud, ki bi lahko vplivale na pravico do pogajanj, sklepanja in izvajanja kolektivnih pogodb ter pravico do kolektivnih ukrepov v skladu z nacionalnim pravom in prakso;
16. poziva Komisijo, naj podrobneje preuči, v kolikšni meri je sodelovalno gospodarstvo že urejeno z regulativnim okvirom posameznih držav članic, preuči pa naj tudi že veljavne predpise EU, da bi se po potrebi na ravni Unije v skladu z načelom subsidiarnosti vzpostavil usklajen pristop k sodelovalnemu gospodarstvu; ob tem opozarja na pozitivne izkušnje z regulacijo na lokalni ravni, ki jo običajno vodijo načela

preglednosti informacij, udeležbe, vključenosti in dobrega upravljanja;

17. poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da se bodo zakonodaja in politike EU pripravljale z mislijo na prihodnost in bodo zagotavljale pravno stabilnost in varnost, kar bo omogočilo izkoristek celotnega potenciala sodelovalnega gospodarstva za zaposlene, podjetja in državljane EU, pri čemer naj posebno pozornost namenijo:
 - a) opredelitvi meril in mejnih vrednosti za sektorje, kjer je to potrebno, pri opredelitvah pa naj jasno razlikujejo med naslednjimi pojmi: „delo/storitev“, „zaposleni“ in „samozaposleni“, „nepoklicna dejavnost sodelovanja med enakovrednimi partnerji“ in „izvajalec storitev“, „profitabilna dejavnost“ in „neprofitabilna dejavnost“ (vključno z delitvijo stroškov);
 - b) enakim konkurenčnim pogojem za podjetja in državljane EU, zlasti s tem, da se bodo med drugim za podobne gospodarske subjekte uporabljali funkcionalno podobni pravni standardi glede varstva potrošnikov, pravic delavcev, izpolnjevanja davčnih obveznosti in preglednosti;
 - c) namenskim vse-vključujočim prostorom za eksperimentiranje in spodbujanje digitalne poveztljivosti in pismenosti, podporo evropskim podjetnikom, zagonskim podjetjem in vozliščem Industrije 4.0, inovacijskim središčem, grozdom in inkubatorjem; meni, da bi naj se to doseglo s kar najboljšo uporabo ustrezne zakonodaje in brez pretiranega reguliranja, seveda ob spoštovanju pristojnosti držav članic na tem področju, kamor sodi tudi spoštovanje avtonomnosti socialnih partnerjev in nacionalnih praks, pa tudi smernic Evropskega sodišča glede pojmovanja „dela/storitev“, „delavca“ in „izvajalca storitev“, pri čemer ne gre pozabiti, da sodi pojmovanje delavcev v nacionalne pristojnosti;
18. poudarja, da je sodelovalno gospodarstvo ekosistem, ki za svoj hitri razvoj in širjenje potrebuje podporo in ki mora privabljati naložbe, zaradi tega pa ostati odprt za raziskave, inovacije in nove tehnologije; poziva Komisijo in države članice, naj v celoti izkoristijo obstoječe instrumente financiranja za naložbe v sodelovalna podjetja in za promocijo pobud za lažji dostop do financiranja, zlasti za zagonska, mala in srednja podjetja in podjetja v gospodarstvu po vsej Uniji, pri čemer naj se poslužujejo različnih kanalov, kot so banke, tvegani kapital, javna sredstva in množično financiranje;
19. poudarja, da neupravičena in nesorazmerna nacionalna in lokalna pravila ne postavljajo le ovir za enotni trg in so v nasprotju z zakonodajo EU, temveč ovirajo tudi ustanavljanje in širitev zagonskih podjetij; zato poziva Komisijo, naj proaktivno izvršuje zakonodajo enotnega trga;
20. opozarja, da je sodelovalno gospodarstvo vse pomembnejše v energetske sektorju, saj potrošnikom, proizvajalcem, posameznikom in skupnostim omogoča, da učinkovito sodelujejo v več decentraliziranih fazah ciklusa obnovljivih virov energije, vključno z lastno proizvodnjo in lastno porabo, skladiščenjem in distribucijo, kar je v skladu s podnebnimi in energijskimi cilji Unije.
21. zagovarja, naj se celotni spekter obravnava kot skupno dobro, in spodbuja, naj se v reguliranje vključujejo pobude inovativnih uporabnikov, ker bo to za sodelovalno gospodarstvo in ekonomijo delitve še posebej spodbudno;

22. poziva Komisijo, naj gospodarsko rast sodelovalnega gospodarstva podpre z ukrepi za zmanjšanje upravnega bremena za posameznike in podjetja, a brez razlikovanja med poslovnimi modeli;

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	22.3.2017
Izid končnega glasovanja	+: 53 -: 4 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Nikolaj Barekov (Nikolay Barekov), Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, Cristian-Silviu Buşoi, Reinhard Bütikofer, Jerzy Buzek, Angelo Ciocca, Edward Czesak, Pilar del Castillo Vera, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, András Gyürk, Rebecca Harms, Eva Kaili, Kaja Kallas, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Peter Kurumbašev (Peter Kouroumbashev), Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Neoklis Silikiotis (Neoklis Sylikiotis), Dario Tamburrano, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Vladimir Uručev (Vladimir Urutchev), Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Lieve Wierinck, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Mario Borghezio, Soledad Cabezón Ruiz, Jens Geier, Françoise Grossetête, Benedek Jávor, Constanze Krehl, Olle Ludvigsson, Sofia Sakorafa, Anne Sander, Maria Spiraki (Maria Spyraiki), Marco Zullo
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Isabella Adinolfi, Arndt Kohn, Pavel Poc

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

53	+
ALDE	Fredrick Federley, Kaja Kallas, Morten Helveg Petersen, Lieve Wierinck
ECR	Nikolaj Barekov (Nikolay Barekov), Edward Czesak, Ashley Fox, Zdzisław Krasnodębski, Evžen Tošenovský
EFDD	Isabella Adinolfi, Dario Tamburrano, Marco Zullo
EPP	Bendt Bendtsen, Jerzy Buzek, Cristian-Silviu Buşoi, Françoise Grossetête, András Gyürk, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Janusz Lewandowski, Angelika Niebler, Herbert Reul, Paul Rübig, Massimiliano Salini, Anne Sander, Algirdas Saudargas, Maria Spiraki (Maria Spyraiki), Vladimir Uručev (Vladimir Urutchev), Henna Virkkunen, Anna Záborská, Pilar del Castillo Vera
S&D	José Blanco López, Soledad Cabezón Ruiz, Jens Geier, Adam Gierek, Eva Kaili, Arndt Kohn, Peter Kurumbašev (Peter Kouroumbashev), Constanze Krehl, Miapetra Kumpula-Natri, Olle Ludvigsson, Edouard Martin, Dan Nica, Pavel Poc, Kathleen Van Brempt, Martina Werner, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Reinhard Bütikofer, Rebecca Harms, Benedek Jávor, Michel Reimon, Claude Turmes

4	-
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Paloma López Bermejo, Sofia Sakorafa, Neoklis Sylikiotis (Neoklis Sylikiotis)

2	0
ENL	Mario Borghezio, Angelo Ciocca

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani

11.4.2017

MNENJE ODBORA ZA PROMET IN TURIZEM

za Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

o Evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo
(2017/2003(INI))

Pripravljalnica mnenja: Merja Kyllönen

POBUDE

Odbor za promet in turizem poziva Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozitivno gleda na pojav sodelovalnega gospodarstva na področju prometa ter turističnih in gostinskih storitev ter priznava, da bi ob ustreznem, preprostem in jasnem regulativnem okviru lahko:
 - a) omogočilo večjo izbiro, cenovno dostopnost in bolj raznolike storitve za stranke, saj bi povečalo in popestrilo tako ponudbo kot povpraševanje;
 - b) spodbudilo nove oblike sodelovanja med državljani v EU pa tudi gospodarsko rast, delovna mesta in poslovne priložnosti, zlasti za mala in srednja podjetja po Evropi;
 - c) pozitivno vplivalo na mobilnost invalidov in spodbudilo trajnostne oblike mobilnosti;
 - d) izboljšalo vključevanje ljudi, ki so običajno izključeni s trga dela;
2. priznava, da sodelovalno gospodarstvo pozitivno vpliva na hitro rastoči turistični sektor, saj posameznikom in lokalnim gospodarstvom povečuje možnosti za zaslužek ter ponuja orodja za boljše odzivanje na povpraševanje, na primer med konicami povpraševanja in na oddaljenih območjih, in za odzivanje na različne želje popotnikov, zlasti tistih z nižjimi dohodki; ugotavlja, da je raven zadovoljstva strank v sodelovalnem gospodarstvu visoka; meni, da bi moralo biti sodelovalno gospodarstvo popolnoma vključeno v turistično politiko EU; poudarja, da je treba spodbujati vzajemno koristno sobivanje tradicionalnih turističnih storitev in sodelovalnega gospodarstva;
3. poziva Komisijo, naj pripravi ustrezne ukrepe za reševanje izzivov, ki se pojavijo, ko

evropski potrošniki uporabljajo spletne platforme s sedežem zunaj EU, v neevropskem kulturnem in regulativnem okolju, zlasti v zvezi z varstvom podatkov, zdravjem in varnostjo, obdavčitvijo in delovnim pravom;

4. želi opomniti, da je nudenje nastanitev med posamezniki po ocenah Komisije največji sektor sodelovalnega gospodarstva glede na ustvarjeno trgovino, medtem ko je nudenje prevoza med posamezniki največji po prihodkih na platformi;
5. poudarja, da izmenjava domov v sektorju turizma pomeni koristno uporabo virov in premalo izkoriščenega prostora, zlasti na območjih, ki običajno nimajo koristi od turizma;
6. v zvezi s tem obsoja predpise, ki jih uveljavljajo nekateri javni organi in katerih namen je omejiti ponudbo turističnih nastanitev prek sodelovalnega gospodarstva;
7. pozdravlja, da sodelovalno gospodarstvo omogoča priložnosti za prilagodljiv delovni čas, tako da se lahko ljudje, ki ostanejo brez zaposlitve, prilagodijo drugim obveznostnim in si znova poiščejo delo;
8. opazuje, da je bilo dosedanje odzivanje držav članic na razvoj sodelovalnih poslovnih modelov zelo razdrobljeno, kar bi lahko ustvarilo zmedo, v nekaterih primerih pa celo odprlo pot protekcionističnim ukrepom; v tem pogledu pozdravlja sporočilo Komisije o evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo in poskuse, da bi opredelila ta pojem, a obžaluje, da ni vzpostavila namenskega harmoniziranega pravnega okvira za sodelovalno gospodarstvo in ni preučila, kako je veljavna zakonodaja prilagojena njegovim potrebam; zato želi spomniti, da bo potrebna poglobljena analiza (z makroekonomskimi, socialnimi in okoljskimi učinki sodelovalnega gospodarstva), ki bi ji morali po potrebi najkasneje do leta 2018 slediti sorazmerni regulativni ukrepi Komisije;
9. poudarja, da je treba sodelovalno gospodarstvo in tradicionalne oblike gospodarstva uskladiti na področju usposabljanja, poklicnih kvalifikacij ter davčnih in socialnih obveznosti;
10. obžaluje, da se veljavna zakonodaja, zlasti Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu¹, in Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu², ne izvaja pravilno; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da zakonodaja, ki se uporablja za modele sodelovalnega gospodarstva, ne bo kršila zakonodaje EU in načel notranjega trga;
11. poudarja, da sodelovalno gospodarstvo znatno prispeva k trajnosti turističnega in prometnega sektorja in omogoča optimizacijo obstoječih virov, saj se v njem uporabljajo sicer premalo izkoriščena sredstva ter brez obsežnih naložb razvijajo nove storitve in produkti; poleg tega poudarja, da sodelovalno gospodarstvo spodbuja udeležbo državljanov v teh sektorjih in pomaga porazdeliti koristi turizma med vse

¹ UL L 178, 17.7.2000, str. 1.

² UL L 376, 27.7.2000, str. 36.

regije, vključno z najbolj oddaljenimi, gorskimi in podeželskimi območji;

12. poudarja, da bi moral biti regulativni okvir sodelovalnega gospodarstva v prvi vrsti sektorski in bi moral biti usmerjen k temu, da bi bil v središču delovanja potrošnik, obenem pa bi moral zagotoviti pošteno konkurenco, spodbujati inovacije ter prispevati k splošnemu razvoju in izpolnjevanju ciljev prometne politike EU, kot so razogljičenje prometa, zmanjšanje emisij onesnaževal in hrupa, teritorialna kohezija, cenovna ugodnost, dostopnost in varnost; poudarja, da so najbolj pereča vprašanja, povezana z varstvom potrošnikov, razdelitvijo odgovornosti, izpolnjevanjem davčnih obveznosti, sistemi zavarovanja, socialnim varstvom (zaposlenih in samozaposlenih) delavcev in varstvom podatkov, zato spodbuja Komisijo in države članice, naj izvršujejo veljavno zakonodajo in po potrebi predlagajo novo, ki se bo opirala na dejanske ocene; poziva Komisijo in države članice, naj na podlagi izboljšanih meril usklajujejo pobude in dobro prakso, povezano s sodelovalnim gospodarstvom, in tako spodbujajo pozitiven razvoj tega sektorja v Evropi;
13. pričakuje, da bo Komisija državam članicam zagotovila nadaljnje smernice za preprečevanje razdrobljenosti ter jih spodbujala k izmenjavi zgledov dobre prakse in zmanjšanju upravnega bremena; poudarja, da sodelovalno gospodarstvo pogosto uporablja samoregulativne ukrepe in zagotavlja mehanizme za krepitev zaupanja med potrošniki; poudarja, da bi moral biti regulativni okvir ustrezen (glede na to, ali storitve zagotavljajo strokovnjaki ali enakovredni partnerji) ter da ne bi smel ovirati inovacij in ustvarjati obremenjujočih ovir za podjetništvo v EU;
14. ugotavlja, da sodelovalno gospodarstvo prinaša tudi izzive za trg dela, sisteme zaposlovanja in za podjetništvo, saj ima tako prednosti kot pomanjkljivosti; poziva države članice, naj spodbujajo ustvarjanje novih delovnih mest in kakovostnih priložnosti za zaslužek v sodelovalnem gospodarstvu, zlasti ljudi, ki so tradicionalno izključeni s trga dela, tudi z zagotavljanjem pravičnih delovnih razmer in delovnih razmerij in ter spoštovanjem pravic delavcev; spodbuja k sodelovanju med vsemi deležniki, ki morajo nositi polno odgovornost, hkrati pa tudi k regulativnemu ukrepanju; poziva Komisijo in države članice, naj ocenijo, ali so delavci v sodelovalnem gospodarstvu ustrezno kriti v okviru socialnega varstva;
15. poudarja, da gospodarski model sodelovalnega gospodarstva temelji na zaupanju uporabnikov, zlasti v spletnih komentarjih; poudarja, da je treba uporabnikom omogočiti dostop do zanesljivih in poštenih informacij o kakovosti storitev, ki jih ponujajo sodelovalne platforme;
16. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo pravičnost in preglednost med tistimi, ki delajo v sodelovalnem gospodarstvu, in tradicionalnimi gospodarskimi subjekti ter visoko stopnjo varstva potrošnikov, zlasti kar zadeva vidike varnosti, zdravja, varstva zasebnosti in točnih informacij;
17. želi opomniti, da imajo modeli sodelovalnega gospodarstva potencial, da bi znatno povečali učinkovitost prometnega sistema, povečali dostopnost oddaljenih območij z uporabo obstoječih zmogljivosti in zmanjšali neželene zunanje učinke prometa, kot so prometni zamaški in emisije; poziva ustrezne organe, naj spodbujajo koristno sobivanje sodelovalnih prevoznih storitev in konvencionalnega prometnega sistema, tudi pri lokalnem načrtovanju mobilnosti ter sistemih obveščanja in prodaje vozovnic, in naj se

izogibajo upravnim sistemom ali zakonodajnim ukrepom, s katerimi bi te storitve izključili iz prometnega načrtovanja in dejavnosti, saj bodo tako lahko vzpostavili nemotene in popolne prometne verige od vrat do vrat ter nove oblike trajnostne mobilnosti; poudarja, da je kombinacija sodelovalnih prevoznih storitev in javnega prevoza odlična priložnost za povezovanje ljudi in območij, zlasti tistih, ki so bili doslej slabo povezani;

18. poudarja, da sta glede na obširnejšo digitalizacijo evropskih prometnih storitev bistvenega pomena za nadaljnji razvoj sodelovalnega gospodarstva visokohitrostna brezžična in fiksna povezljivost;
19. poziva k spremembi pogojev za samostojno opravljanje storitev v reguliranih sektorjih, kot je mestni in medkrajevni cestni potniški prevoz, da bi vzpostavili enoten regulativni okvir, ki bi združeval pogoje dostopa do poklica v skladu s pravom EU ter ureditev za neprekinjeno in stabilno opravljanje storitev, s čimer bi preprečili nepošteno konkurenco;
20. meni, da so sodelovalni poslovni modeli pomemben vir za trajnostno razvijanje povezav v oddaljenih, gorskih in podeželskih regijah, saj te običajno ne prispevajo k razvoju sodelovalnega gospodarstva;
21. pozdravlja, da je digitalna revolucija z aplikacijami sodelovalnega gospodarstva omogočila neovirano izdajanje multimodalnih vozovnic uporabnikom prevoza in združevanje različnih prevoznih sredstev v okviru enega potovanja;
22. poziva Komisijo, naj sodelovalno gospodarstvo vključi v svoje delo na področju novih tehnologij v prevozu (povezana vozila, avtonomna vozila, izdajanje integriranih digitalnih vozovnic, inteligentni prometni sistemi) zaradi njihovega močnega vzajemnega delovanja in naravne sinergije;
23. poudarja, da sodelovalno gospodarstvo pomembno prispeva k varnosti na področju prevoza (jasna opredelitev strank, vzajemno ocenjevanje, verodostojne tretje stranke, preverjanje specifikacij);
24. opozarja, da velika raznolikost modelov sodelovalnega gospodarstva in raznovrstnost izdelkov in storitev v različnih sektorjih otežujeta razvrstitev teh dejavnosti; poudarja pa, da je treba v izrazju EU nedvoumno razlikovati med posredovalnimi platformami, ki ne ustvarjajo dobička za uporabnike, ter tistimi, ki povezujejo (pridobitne) ponudnike storitev in odjemalce, z delovnim razmerjem med ponudnikom storitev in platformo ali brez tega, in tako omogočiti, da bodo vse pogodbene strani izpolnile svoje davčne in socialne obveznosti in poskrbele za varstvo potrošnikov; poziva Komisijo, naj razjasni izrazje EU, povezano s storitvami souporabe avtomobilov in drugih vozil, da bodo ustrezno razvrščene v prometni politiki EU; poziva Komisijo, naj po potrebi pripravi predloge za ustrezno prilagoditev zakonodaje Unije; poziva Komisijo, naj izvede študijo o vlogi pragov v sodelovalnem gospodarstvu in o tem, ali je treba standardizirati postopke, potrebne za opravljanje poklicne dejavnosti;
25. poziva države članice, naj uvedejo ukrepe in izmenjavo zgledov dobre davčne prakse, s čimer bodo pri storitvah sodelovalnega gospodarstva zmanjšale možnosti za sivo ekonomijo ter davčno izogibanje; poudarja, da imajo sodelovalne platforme potencial za

večjo davčno preglednost zaradi uporabe elektronskih plačilnih metod, in spodbuja k razvoju ustreznih naprednih rešitev za plačilo davkov v sodelovalnem gospodarstvu, tako da ne bi ustvarjali nepotrebnih ovir; poziva države članice, naj pojasnijo, kaj šteje za obdavčljivi dobiček in kaj za davka oproščene dejavnosti (na primer delitev stroškov), in opozarja, da je treba plačati davke in izpolniti socialnovarstvene obveznosti v skladu z nacionalno zakonodajo v kraju, kjer se ustvari dobiček;

26. poziva k zagotovitvi neovirane dostopnosti, da bi dostop do raznolikih virov sodelovalnega storitvenega gospodarstva omogočili tudi starejšim in invalidom;
27. pozdravlja, da so posredovalne platforme prinesle novo tržno dinamiko, saj tekmujejo med seboj pa tudi z uveljavljenimi subjekti in korporativnimi strukturami ter rušijo obstoječe monopole in preprečujejo nastajanje novih; priznava pa, da bi lahko te platforme brez ustreznega in javnega pravnega okvira prinesle tudi tveganje za nastajanje prevladujočega tržnega položaja, kar bi ogrozilo pestrost gospodarskega ekosistema; zato poziva države članice in Komisijo, naj spremljajo razvoj trga ter gospodarske in socialne posledice, odpravijo očitne pomanjkljivosti trga in po potrebi predlagajo ukrepe za zaščito konkurenčnosti evropskih podjetij na evropskem trgu ter za vzpostavitev ugodnih tržnih razmer za mikro, mala in srednja podjetja;
28. ugotavlja, da sta digitalizacija in prosti pretok podatkov eno najosnovnejših orodij za reformiranje prometnega in turističnega sektorja, in priznava, da sta lastništvo podatkov in dostop do njih pomembna; zato poziva Komisijo, naj nemudoma objavi načrt za objavo podatkov o javno financiranem prevozu in za harmonizirane standarde, da bi spodbudili podatkovno intenzivne inovacije in zagotavljanje novih prevoznih storitev; poudarja, da je treba zagotoviti prost pretok podatkov, prenosljivost podatkov in interoperabilnost med tržnimi platformami;
29. priznava, da utegnejo imeti samoupravne zmogljivosti sodelovalnih platform pomembno vlogo pri zmanjševanju težav, ki jih povzročata informacijska asimetričnost, in pri odpravljanju drugih pomanjkljivosti trga; poudarja, da sodelovalno gospodarstvo pogosto uporablja samoregulativne ukrepe in omogoča mehanizme za krepitev zaupanja med potrošniki; poziva Komisijo, države članice in lokalne organe, naj preučijo možnosti za spodbujanje prostega pretoka podatkov, tako da vzpostavijo morebitna upravna odstopanja za podjetja, ki zagotavljajo dovolj podatkov za spremljanje, ali se uresničujejo cilji javne politike; poudarja, da je treba gospodarsko rast sodelovalnega gospodarstva podpreti z ukrepi za zmanjšanje upravnega bremena za posameznike in podjetja ter za zagotovitev dostopa do financiranja, tudi množičnega financiranja;
30. poudarja, da za spletne posrednike sicer velja zakonodaja Evropske unije in morajo vso izpolnjevati, tudi na področju varstva potrošnikov in konkurence, vendar so varni pristani odgovornosti za posrednike bistveni za varstvo odprtosti interneta, temeljnih pravic, pravne varnosti in inovacij v prometnem sektorju;
31. odobrava, da se sodelovalno gospodarstvo hitro razvija, in poziva Komisijo, naj prouči dinamiko trga ter oceni njegov ekonomski in socialni učinek na turistični in prevozni sektor;
32. meni, da je treba podpreti zagonska podjetja turističnega in prevoznega sektorja, zlasti z usposabljanjem; poudarja, da je potrebno posebno usposabljanje, da bi vsi poklicni

delavci pridobili e-veščine, prilagojene modelom sodelovalnega gospodarstva, pri čemer bi bilo treba upoštevati nove zahteve in pričakovanja potrošnikov;

33. poziva Komisijo, države članice in lokalne organe, naj z ustreznimi predstavniki sodelovalnega gospodarstva, uporabniki, izvajalci storitev in po potrebi tudi nevladnimi organizacijami in sindikati sodelujejo v dialogu z deležniki in pri postopkih za oceno učinkov, da bi zagotovili resnično povezovanje storitev v sodelovalnem gospodarstvu in možnosti za razvoj; ob tem poziva Komisijo, naj kot primer uporabi serijo delavnic o storitvah najemanja kratkoročnih nastanitev, ki jih je organiziral generalni direktorat za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja, da bi olajšala izmenjavo informacij med predstavniki nacionalnih institucij in institucij EU, te panoge in civilne družbe ter da bi na podlagi dobre prakse na področju sodelovalnih prevoznih storitev zagotovila smernice za nacionalne predpise v zvezi z vprašanji, kot so izboljšanje dostopa do trga, mobilnost v mestih in davčna preglednost.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	11.4.2017
Izid končnega glasovanja	+: 39 -: 7 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Daniela Aiuto, Lucy Anderson, Inés Ayala Sender, Georges Bach, Izaskun Bilbao Barandica, Deirdre Clune, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Andor Deli, Isabella De Monte, Ismail Ertug, Jacqueline Foster, Dieter-Lebrecht Koch, Merja Kyllönen, Miltiadis Kirkos, (Miltiadis Kyrkos), Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Jens Nilsson, Markus Pieper, Salvatore Domenico Pogliese, Tomasz Piotr Poręba, Gabriele Preuß, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, David-Maria Sassoli, Claudia Schmidt, Claudia Țapardel, Keith Taylor, Pavel Telička, István Ujhelyi, Peter van Dalen, Wim van de Camp, Elisavet Vozemberg-Vrionidi, Janusz Zemke, Roberts Ziļe, Kosma Złotowski, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Jakop Dalunde, Kateřina Konečná, Matthijs van Miltenburg, Henna Virkkunen
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	John Stuart Agnew, Jiří Maštálka

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

39	+
ALDE	Izaskun Bilbao Barandica, Dominique Riquet, Pavel Telička, Matthijs van Miltenburg
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Kateřina Konečná, Merja Kyllönen, Jiří Maštálka
PPE	Georges Bach, Deirdre Clune, Andor Deli, Dieter-Lebrecht Koch, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Markus Pieper, Salvatore Domenico Pogliese, Massimiliano Salini, Claudia Schmidt, Henna Virkkunen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Luis de Grandes Pascual, Wim van de Camp
S&D	Lucy Anderson, Inés Ayala Sender, Isabella De Monte, Ismail Ertug, Miltiadis Kyrkos, (Miltiadis Kyrkos), Bogusław Liberadzki, Jens Nilsson, Gabriele Preuß, Christine Revault D'Allonnes Bonnefoy, David-Maria Sassoli, Cláudia Țapardel, István Ujhelyi, Janusz Zemke
VERTS/ALE	Michael Cramer, Jakop Dalunde, Keith Taylor

7	-
ECR	Jacqueline Foster, Tomasz Piotr Poręba, Roberts Zīle, Kosma Złotowski, Peter van Dalen
EFDD	Peter Lundgren, John Stuart Agnew

0	0
---	---

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Datum sprejetja	3.5.2017
Izid končnega glasovanja	+: 31 -: 1 0: 3
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Dita Charanzová, Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Daniel Dalton, Nicola Danti, Dennis de Jong, Vicky Ford, Evelyne Gebhardt, Sergio Gutiérrez Prieto, Liisa Jaakonsaari, Philippe Juvin, Antonio López-Istúriz White, Morten Løkkegaard, Eva Maydell, Marlene Mizzi, Jiří Pospíšil, Marcus Pretzell, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Jasenko Selimovic, Igor Šoltes, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mihai Țurcanu, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Edward Czesak, Roberta Metsola, Julia Reda, Lambert van Nistelrooij
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Isabella De Monte, Angélique Delahaye

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

31	+
ECR	Edward Czesak, Daniel Dalton, Vicky Ford, Anneleen Van Bossuyt
EFDD	Marco Zullo
GUE/NGL	Dennis de Jong
PPE	Carlos Coelho, Angélique Delahaye, Philippe Juvin, Antonio López-Istúriz White, Eva Maydell, Roberta Metsola, Jiří Pospíšil, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mihai Turcanu, Lambert van Nistelrooij
S&D	Sergio Gaetano Cofferati, Nicola Danti, Isabella De Monte, Evelyne Gebhardt, Sergio Gutiérrez Prieto, Liisa Jaakonsaari, Marlene Mizzi, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Olga Sehnalová, Catherine Stihler
VERTS/ALE	Julia Reda, Igor Šoltes

1	-
ENL	Marcus Pretzell

3	0
ALDE	Dita Charanzová, Morten Løkkegaard, Jasenko Selimovic

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani